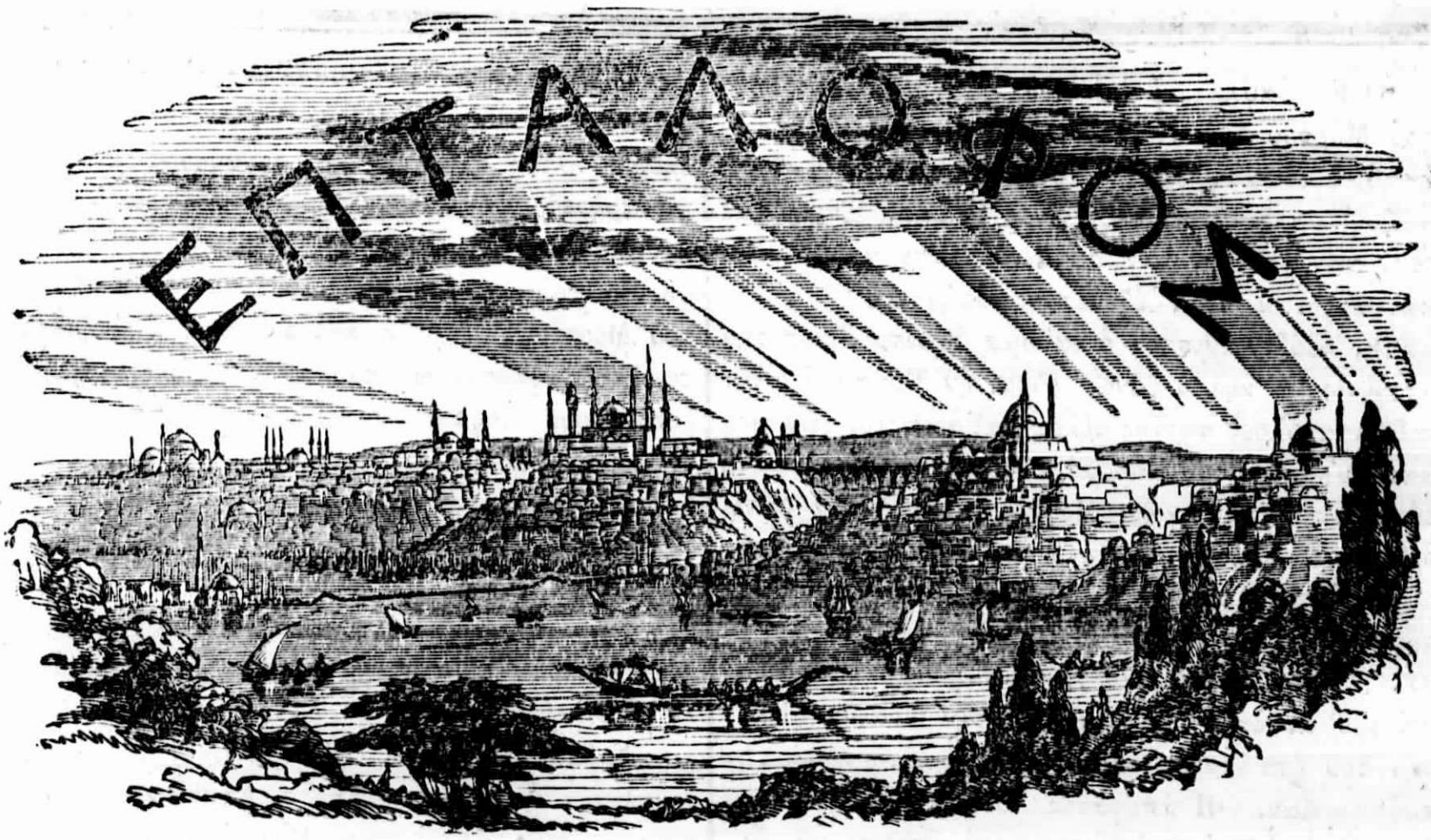

30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1862. ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 6.

ΤΟ ΦΡΙΚΤΟΝ ΜΑΘΗΜΑ.

98

ΤΡΕΜΟΝ ἀπεσβεννύετο τὸ τελευταῖον ἄστρον. Ἡ κροκόπεπλος Ἠὼς ἤρχιζεν ἤδη νὰ πορφυρίζῃ τὸν Ὁρίζοντα διὰ τοῦ γλυκυτάτου καὶ ὡραίου αὐτῆς χρώματος, στρώνουσα μὲ ῥόδα τὴν ὁδὸν, ἣν ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ διατρέξῃ ὁ χρυσοκόλλητον ἐπιβαίνων δίφρον μεγαλοπρεπὴς Ἥλιος. Ἐνομίζέ τις ὅτι μόνον εἰς τὸν οὐράνιον θόλον ὑπῆρχε μικρά τις κίνησις, διότι ἐπὶ γῆς ἡ φύσις ἅπασα ἦτο βυθισμένη εἰς τὸν καταπληκτικὸν ἐκεῖνον καὶ ἄξιον περιεργείας λήθαργον, τὸν ὁποῖον οὐδ' ὁ παραμικρότερος διακόπτει ψίθυρος.

Ἡ μεγάλη καὶ πλουσία τῆς Λυδίας μητρόπολις, ἡ καθέδρα αὕτη, ἣν ἐλάμπρυνεν ὁ παροιμιώδης καταστὰς Κροῖσος, οἱ δὲ λοιποὶ ἔνδοξοι Σατράπαι κατέστησαν ταμεῖον ὅλων τῶν ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συναγομένων φόρων, αἱ μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῆς ὑπερκειμένης τοῦ Τμώλου ὄρους πεδιάδος κείμεναι καὶ κατοπτρίζουσαι τὰ κάλλη αὐτῶν εἰς τὸν χρυσορρόαν Πακτωλὸν ποταμὸν Σάρδεις, ἐν πλείστῃ ὅσῃ διέκειντο ἐρημίᾳ ὡς εἰ ἐστεροῦντο κατοίκων. Ἐνῷ δὲ τὸ καθωραΐζον τὴν λαμπρὰν ταύτην πόλιν βασιλικὸν παλάτιον, ἐξ ὁλοκλήρου σκοτεινὸν καὶ κατηφὲς, ἦτο παραδεδομένον εἰς τὰς σαγήνας τοῦ Μορφέως, μία μόνη ἠγρύπνει ἐν αὐτῷ ψυχὴ, μία ἐκ τῶν περικεκλεισμένων ἐν τῷ μαγικῷ τούτῳ ἐνδιαιτήματι καλλονῶν ἔμενεν ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὰς ἡδυτάτας θωπείας τοῦ θεοῦ τῶν ὀνείρων.

Ἡ ὡραία θυγάτηρ τοῦ Μεγαβάλου, Νυσσία ἡ σύζυγος τοῦ τότε δυναστεύοντος τῶν Σάρδεων Κανδαύλου, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος ἔχουσα ἐστηριγμένην, ἐκάθητο πρὸ τοῦ παραθύρου τοῦ δωματίου αὐτῆς, εἰς μυρίας βυθισμένη σκέψεις. Ἡ ὄψις της, ἡ ἄλλοτε τοσούτῳ ζωηρὰ καὶ ῥοδοκόκκινος ὡς τὸ χρῶμα τῆς ἤδη ἐν τῷ αἰθέρι γεννωμένης αὐγῆς, τώρα ἦτο ὠχρόλευκος, σπασμωδικὴ δέ τις κίνησις διέστελλεν ἐλαφρῶς τοὺς μύωνας τῶν χειρῶν καὶ τοῦ προσώπου της, καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐφαίνοντο ψιθυρίζοντα ἀσυναρτήτους καὶ ἀκατανοήτους λέξεις. Ἡ Νυσσία, ἡ ὡραιοτέρα τῶν γυναικῶν τῆς Λυδίας, ἡ χαριεστέρα τῶν Ἀσιανῶν ἡγεμονίδων, ὁ μαργαρίτης τῆς μεγάλης Περσικῆς ἐπαρχίας Βακτριανῆς, ἐφαίνετο ἠθικῶς πάσχουσα, συγκεκινημένη, πληγωθεῖσα τὴν καρδίαν καὶ καταβεβλημένη. Ὑπέφερε τὰς τρομερὰς ἀγωνίας γυναικὸς, ἧς προσεβλήθη τὸ τιμαλφέστερον πρᾶγμα, ἡ τιμή· διότι τὸ αὐτὸ ἑσπέρας τῆς ὡραίας ἐκείνης πρωΐας, πρὸ πέντε ἢ ἓξ ὡρῶν, εἶχεν ἀτιμασθῆ, ἐκτεθεῖσα σχεδὸν γυμνὴ εἰς τοὺς βεβήλους ὀφθαλμοὺς ἀνδρὸς ξένου· πρᾶγμα, ὅπερ οὐ μόνον οἱ θεῖοι νόμοι κολάζουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῆς Ἀσίας τιμωροῦσι διὰ θανάτου.

Ὁ Κανδαύλης, ὁ ἐκλεκτὸς καὶ ῥωμαλέος υἱὸς τοῦ Μύρσου καὶ ἀπόγονος τοῦ Ἡρακλέους, εἰς ὃν ἡ τύχη ἔδωκεν αὐτὴν σύνευνον, αὐτὸς ὁ ἴδιος σύζυγός της, καταμεθυσμένος ἐκ τῆς εὐδαιμονίας του, τὴν ὁποίαν, κατ' αὐτὸν, ἔπρεπε νὰ φθονῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ, ἐξέθεσεν αὐτὴν εἰς ξένα ὄμματα, οὐδ' ἐλάχιστον δικαίωμα ἔχοντα ὅπως τὴν ἀτενίσωσι· καὶ ὁ ξένος οὗτος ἦν Γύγης ὁ υἱὸς τοῦ Δασκύλου, στενὸς φίλος καὶ ἀρχηγὸς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Κανδαύλου, νέος ὡραῖος καὶ ἐξ εὐγενοῦς καταγωγῆς. Μάτην παρετήρησεν αὐτῷ ὀρθῶς ὅτι, ἅμα ἀποδυθῇ ἡ γυνὴ τὸν χιτῶνά της συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ· ὁ Κανδαύλης ἦν ἀμετάπειστος, καὶ ἐζήτει ἐπιμόνως νὰ ἴδῃ τὴν γυναῖκά του ὁ Γύγης, διὰ νὰ πεισθῇ ὀφθαλμοφανῶς ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Μενέλαος μὲ τὴν ὡραίαν Ἑλένην του ἦτο ἱκανὸς νὰ παραβληθῇ αὐτῷ κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐκβεβακχευμένου ἡγεμόνος ἦτο ἀμετάκλητος, καὶ ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ.

Ἔκρυψε λοιπὸν τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν τὸν Γύγην εἰς τὸν κοιτῶνά του ὄπισθεν μιᾶς τῶν κρυφίων θυρῶν, ὁπόθεν οὗτος ἠδύνατο νὰ περιεργασθῇ ἀπαρατήρητος τὴν ὡραίαν ἡγεμονίδα ἐκδυομένην. Ἀλλ' ἡ Νυσσία, ἥτις ἦτο γυνὴ σταθεροῦ χαρακτῆρος καὶ οὐδόλως κούφη, παρετήρησε τὰ πλήρη πυρὸς καὶ ἐπιθυμίας βλέμματα τοῦ νέου λοχαγοῦ προσηλούμενα ἐπ' αὐτῆς· ὡς φρόνιμος δὲ γυνὴ ἐννόησε πάραυτα ὅτι τὸ πρᾶγμα διωργανίσθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συζύγου της, ὅστις τοῦ λοιποῦ ἔπαυε τοῦ νὰ ᾖνε (*) ἄξιος αὐτῆς. Ἐν τῇ δικαίᾳ δὲ ἀγανακτήσει της, συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ἅπαξ διὰ παντὸς ἓν μάθημα, καὶ χωρὶς τὸ παραμικρὸν νὰ ἀποδείξῃ, ἐκδυθεῖσα κατεκλίνθη εἰς τὴν κλίνην πλησίον τοῦ συζύγου της, ἐνῷ ὁ Γύγης ἐξήρχετο διὰ τῆς αὐτῆς κρυφίας ὁδοῦ, ἣν ἔδειξεν αὐτῷ ὁ Κανδαύλης.

Εἶνε περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ὕπνος τῆς Νυσσίας ἦν τεταραγμένος καὶ πλήρης ἀγωνίας. Εἶχε κατακυριευθῆ ὑπὸ τρομερᾶς ἀνησυχίας, καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἐξάψεων τῆς ὀργῆς της, ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐμπήξῃ τοὺς ὀδόντας της εἰς τὸν λάρυγγα τοῦ Κανδαύλου. Ἡ μεγάλη καὶ εὐρυχωροτάτη ἐκείνη κλίνη οὐδόλως ἐχώρει αὐτὴν, ἀλλὰ περιεστρέφετο ἐν πλείστῃ ὅσῃ ἀγωνίᾳ ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην· ἐπὶ τέλους, ἀπελπισθεῖσα τοῦ νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ἠγέρθη καὶ ἐλθοῦσα ἐκάθησε πρό τινος τῶν παραθύρων τοῦ κοιτῶνός της, ὅπου μετ' ἐκπλήξεως παρετήρησεν ὅτι τὸ μαρτύριόν της διήρκεσε πολλὴν ὥραν, διότι ἡ νὺξ ἐπλησίαζεν ἤδη εἰς τὸ τέρμα της.

Ἡ γαλήνη τῆς φύσεως ἀντέκειτο εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐντὸς τῆς καρδίας της ἀναστάτωσιν καὶ ταραχὴν, ἠδύνατο δὲ πᾶς τις νὰ ἀκούσῃ ἀρκετὰ μακρὰν τοὺς παλμούς της. Τὸ μέτωπόν της ἦν πεφλογισμένον, οἱ δὲ ὀφθαλμοί της, οἱ μεγάλοι καὶ μέλανες ἐκεῖνοι ὀφθαλμοί της, τῶν ὁποίων ἡ μαγεία ἦν ἀκαταμάχητος, ἔπασχον ἀξιοπαρατήρητόν τινα ἀλλοίωσιν. Εἶχε στρέψει τὰ νῶτα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ῥέγχων ὁ σύζυγός της, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ τὸν ἴδῃ πλέον κατὰ πρόσωπον. Καὶ ὅταν ἡ γυνὴ, τὸ ἀσθενὲς τοῦτο θεωρούμενον πλάσμα καὶ ὅμως ἀρκετὰ ἰσχυρὸν, συλλάβῃ μίαν οἱανδήποτε ἀπόφασιν, οὐδὲν μέσον ἰσχύει ὅπως ἀποτρέψῃ αὐτὴν τῆς ἐκτελέσεώς της.

Ἤδη αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ προσεγγίζοντος Φοίβου ἐχρύσιζον τὰς κορυφὰς τοῦ Τμώλου, καὶ ἡ φύσις ἤρχιζε νὰ ἀνακύπτῃ ἐκ τοῦ ληθάργου, εἰς ὃν ἦτο μέχρι τοῦδε παραδεδομένη. Ἡ Νυσσία εἶχεν ἤδη σχηματίσει τὸ σχέδιόν της, διὸ καὶ ἐγερθεῖσα ἐξῆλθεν ἀκροποδητὶ τοῦ μυροβόλου μὲν καὶ χρυσοτεύκτου, δι' αὐτὴν δὲ ἀπαισίου ἐκείνου θαλάμου, καὶ ταχυτέρα τῆς ἀστραπῆς ὥρμησε πρὸς τὸ φίλον ὑπερῷόν της, ὅπου αἱ θεραπεῖαι τοσούτων καλλιπαρείων γυναικῶν ἔκαμον αὐτὴν ἐπὶ μικρὸν νὰ λησμονήσῃ τὴν κατακυριεύουσαν τὴν καρδίαν της θλῖψιν καὶ ἀθυμίαν. Ἐκεῖ, καταβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀγρυπνίας, ἐξηπλώθη ἐπὶ εὐρέος ἀνακλιντηρίου, καὶ ὁ ὕπνος δὲν ἤργησε βαρὺς νὰ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτῆς, καὶ νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνείρων.

Ἅμα ἐξυπνήσασα, πρώτη αὐτῆς φροντὶς ὑπῆρξε νὰ προσκαλέσῃ παρ' αὐτῇ τὸν συνεργὸν τῆς ἀτιμίας καὶ φίλον τοῦ ἀνδρός της Γύγην, ὅπως ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸν τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας ἐνέπνευσαν αὐτῇ οἱ θεοὶ καὶ ἡ ἰδία της φιλοτιμία πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς τιμῆς της. Ὁ Γύγης ἐξήρχετο τοῦ παλατίου, ὅτε εἰδοποιήθη παρά τινος τῶν βασιλικῶν θεραπόντων ὅτι τὸν ἐζήτει ἡ βασίλισσα. Πάραυτα ἀνησυχία τις ἐζωγραφίσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ νέου λοχαγοῦ, καὶ μικρά τις ὑποψία κατέλαβεν αὐτόν· δὲν ἐγνώριζε μὲν τὸν χαρακτῆρα τῆς Νυσσίας, καὶ ὅμως προαίσθημά τι φόβου εἶχε κατακυριεύσει τὴν καρδίαν του. Μὴ θέλων δὲ νὰ φανῇ ὅτι παρακούει εἰς τὴν βασίλισσάν του, ἔσπευσε πρὸς τὸ μέρος τοῦ γυναικωνίτου, καὶ ἀμέσως ὡδηγήθη εἰς μεγαλοπρεπῆ τινα καὶ πλούσιον θάλαμον, ὅπου ἀνήσυχος περιέμενε τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἡγεμονίδος.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν κρυφία τις θύρα ἠνοίχθη, καὶ ἐνεφανίσθη ἡ μεγαλοπρεπὴς Νυσσία, πλουσίως ἐνδεδυμένη καὶ χρυσοῦφαντον φέρουσα ποδήρη χιτῶνα. Εἶχε τὸ ἀνάστημα εὐθυτενὲς καὶ ὑψηλὸν, τὸ ἦθος ἀῤῥενωπὸν, καὶ ὁ Γύγης ἐξέλαβεν αὐτὴν ὡς ἀρειμάνιον Ἀμαζόνα, πρὸς τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἰσχὺν ἔχουσαν καὶ τὰ ἀκαταμάχητα τῆς ὡραιότητος θέλγητρα. Πρὸ ὀλίγου μόλις εἶχεν ἐξέλθει τοῦ λουτροῦ αὐτῆς, διὸ καὶ εἶχε ῥοδοκόκκινον τὴν ὄψιν, μεθυστικὴν δὲ ἀπέπνεε τὸ σῶμα αὐτῆς εὐωδίαν· τὴν Ἥραν, ἔλεγες, ἐξελθοῦσαν τοῦ θείου αὐτῆς κομμωτηρίου καὶ πορευομένην πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἄρεως.

Ὁ Γύγης, τεθορυβημένος ἐκ τῆς ἐξαισίου ἐκείνης ἐμφανίσεως, ἔκλινεν ἠρέμα τὴν κεφαλὴν καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους εἰς σημεῖον χαιρετισμοῦ. Ἡ καρδία του ἔπαλλε· τοσοῦτον δὲ συνεχύθη, ὥστε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἠδύνατο νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν. Ἐν τούτοις ἡ μεγαλοπρεπὴς Νυσσία ἦλθεν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν νέον λοχαγὸν, καὶ προσηλόνουσα ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα βασιλικὸν, πλῆρες χάριτος καὶ μεγαλείου, εἶπε μὲ φωνὴν ἀπότομον καὶ τεταραγμένην, ἄνευ παρεκβάσεων καὶ προοιμίων.

« Μὴ ψευσθῇς, μὴν ἐπινοήσῃς προφάσεις ματαίας, καὶ τοὐλάχιστον ἔχε τὴν ἀξίαν καὶ τὸ θάῤῥος ἀνάλογον τοῦ ἐγκλήματός σου! Ὅλα τὰ ἠξεύρω καὶ σὲ εἶδα! Μὴ ζητήσῃς νὰ δικαιολογηθῇς, διότι δὲν ἀκούω! Ὁ Κανδαύλης αὐτὸς σὲ ἔκρυψε χθὲς τὸ ἑσπέρας ὄπισθεν τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνός του· ἀλήθεια; ... Καὶ νομίζεις ἀναμφιβόλως ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐτελείωσε; Κατὰ δυστυχίαν ἐγὼ δὲν εἶμαι Ἑλληνὶς, εὐκόλως κλίνουσα εἰς τὰς ὀρέξεις τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν φιληδόνων. Ἡ Νυσσία παίγνιον οὐδενὸς δὲν γίνεται! Δύο ἄνδρες ζῶσι τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐξ ὧν ὁ εἷς εἶνε περιττὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπ' αὐτῆς· ἂν αὐτὸς δὲν ἀποθάνῃ, ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ζήσω! Εἶνε δὲ αὐτὸς ὁ περιττὸς ἕνας, ἢ σὺ ἢ ὁ Κανδαύλης. Σὲ ἀφίνω κύριον τῆς ἐκλογῆς: φόνευσέ τον, ἐκδίκησόν με, καὶ διὰ τοῦ φόνου τούτου λάβε καὶ τὴν χεῖρά μου καὶ τὸ στέμμα τῆς Λυδίας, ἢ ταχὺς θάνατος ἀμέσως ἂς κόψῃ τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν σου, διὰ νὰ μὴ βλέπῃς εἰς τὸ ἑξῆς κατὰ χάριν δειλὴν καὶ ἄσημνον ὅ,τι δὲν σοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἴδῃς. Ὁ διατάξας εἶνε ἐνοχώτερος τοῦ ὑπακούσαντος· ἄλλως δὲ, ἂν γίνῃς σύζυγός μου, δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι οὐδεὶς μὲ εἶδε παρανόμως. Ἀλλ' ἀποφάσισον ταχέως, διότι δύο τῶν τεσσάρων κορῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ γυμνότης μου ἀπεικονίσθη, πρέπει νὰ σβεσθῶσι πρὶν τῆς ἑσπέρας ταύτης.

Τὸ παράδοξον τοῦτο δίλημμα, προβαλλόμενον μὲ ψυχρότητα φρικαλέαν, μὲ ἀπόφασιν ἀμετάτρεπτον, τοσοῦτον ἐξέπληξε τὸν Γύγην, ὁ ὁποῖος προσεδόκα ἐπιπλήξεις, ἀπειλὰς καὶ βιαιοπραγίας, ὥστε στιγμάς τινας ἔμεινεν ἄχρους καὶ ἄλαλος, ὡσεὶ σκιὰ πελιδνὴ ἐπὶ τῆς ὄχθης τῶν μαύρων ποταμῶν τοῦ ᾅδου.

« Ἐγὼ νὰ βάψω τὰς χεῖρας εἰς τοῦ Κυρίου μου τὸ αἷμα! Σὺ, βασιλὶς, μὲ ζητεῖς τοιοῦτον ἀνοσιούργημα; Ἐννοῶ ὅλην σου τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν πιστεύω δικαίαν, οὐδ' ἐπεθύμησα ἐγὼ τὴν γενομένην ἱεροσυλίαν· ἀλλὰ, τὸ γνωρίζεις, οἱ βασιλεῖς εἶνε δυνατοὶ, κατάγονται ἀπὸ γένος θεῖον· ἡ τύχη ἡμῶν κεῖται εἰς τὰ σεβαστὰ γόνατά των, οὐδὲ δυνάμεθα οἱ ἀσθενεῖς ἡμεῖς θνητοὶ νὰ ἀπειθήσωμεν εἰς τὰς διαταγάς των..... Ἡ θέλησίς των καταστρέφει τὴν ἀγτίστασιν ἡμῶν, καθὼς ὁ ὁρμητικὸς χείμαῤῥος παρασύρει τὸ πρόσκαιρον καὶ ἀσθενὲς φράγμα. — Καταφιλῶ σου τοὺς πόδας, βασιλὶς, καὶ ἱκέτης προσεγγίζω τὸ ἔνδυμά σου! Ἔλεος! Λησμόνησον τὴν ὕβριν, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἔμαθε, καὶ τὴν ὁποίαν αἰωνίως θέλει καλύπτει σκότος βαθὺ καὶ σιωπή! Ὁ Κανδαύλης σὲ ἀγαπᾷ, σὲ θαυμάζει, καὶ τὸ μόνον του σφάλμα εἶνε ἔρωτος ὑπερβολή....

— Πρὸς εἴδωλον λαλῶν Σφιγγὸς ἐκ λίθου Συηνίτου, στόλισμα τῶν ξηρῶν ἄμμων τῆς Νειλοτρεφοῦς Αἰγύπτου, ἤλπιζες νὰ τὸ μαλάξῃς· ἀλλ' ἔπεα πτερόεντα, Ὀλυμπιάδα ὅλην ἀδιακόπως ἐκφωνῶν, ἀδύνατον τὴν γνώμην μου κατά τι νὰ ἀνατρέψῃς. Σιδηρᾶν καρδίαν κρύπτει τὸ μαρμάρινόν μου στῆθος!.... θάνατον δὸς ἢ λάβε! — Ἅμα τοῦ ἡλίου ἡ ἀκτὶς, εἰσρέουσα διὰ τῶν παραπετασμάτων, ψθάσῃ εἰς τὸν πόδα τῆς τραπέζης ταύτης, ἡ ἐκλογή σου πρέπει νὰ ᾖνε τετελεσμένη.... Προσμένω! »

Σταυρώσασα δὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἔλαβε θέσιν φοβεροῦ μεγαλείου. Τὴν Νέμεσιν, ἔλεγες, καταβᾶσαν ἐκ τοῦ τεραστίου της γρυπὸς καί τινα ἔνοχον παραφυλάττουσαν· οὕτως ἵστατο ἡ Νυσσία, ὠχρόλευκος καὶ ἀκίνητος, μὲ τρίχας λελυμένας, φοβερὸν προσβλέπουσα, συνοφρυουμένη, καὶ μὲ τὸν πόδα τὸ ἔδαφος βαρυθλίβουσα.

(*) Ἐξαιτούμεθα συγγνώμην παρὰ τῆς ἐπιστειλάσης ἡμῖν τὸ ὡραιότατον τοῦτο διήγημα μουσοστεφοῦς Κυρίας, διότι καθυποβάλλομεν τὰς λέξεις εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν ὀρθογραφίαν. Ἐπειδὴ ἕκαστον Περιοδικὸν Σύγγραμμα πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἓν ὅλον, ὡς ἰδιαίτερόν τι βιβλίον, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ὀρθογραφία ἀνάγκη ὅπως συμφωνῇ πάντοτε ἐν αὐτῷ. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς ἐξακολουθοῦμεν γράφοντες τὸ εἶναι μὲ ε κατὰ τὸν Γεννάδιον καὶ τοὺς νεωτέρους Γερμανοὺς, ἀναγκαζόμεθα ὅπως εἰς τὴν γραφὴν ταύτην καθυποβάλλωμεν πάντοτε τὴν λέξιν ταύτην, ὁσάκις ἀπαντῶμεν αὐτὴν εἰς τὰ περιπόμενα ἡμῖν πρὸς καταχώρησιν. Προλαμβάνοντες δὲ, ἐξαιτούμεθα μετὰ τῆς ἀδείας καὶ τὴν συγγνώμην τῶν ἐπιστελλόντων. Σ. Ε.

« Τὰς ζοφερὰς ἐκτάσεις τοῦ ᾅδου οὐδεὶς εὐχαρίστως ἐπισκέπτεται, ἀπήντησεν ὁ Γύγης· ἡ ἀπόλαυσις τοῦ λαμπροῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας εἶνε γλυκεῖα, καὶ αὐτοὶ οἱ ἥρωες, οἱ κατέχοντες τῶν Μακάρων τὰς νήσους, ἀσμένως ἤθελον ἐπιστρέψει εἰς τὴν πατρίδα των, εἰ δυνατόν. Ἔνστικτον ἔχει ἕκαστος τὸ αἴσθημα τῆς ἰδίας συντηρήσεως, καὶ ἐπειδὴ ἀνάγκη πᾶσα νὰ χυθῇ αἷμα, ἂς ἦνε ἀπὸ ἄλλου φλέβας μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τὰς ἰδικάς μου. »

Εἰς τὰ αἰσθήματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὁ Γύγης ὡμολόγει μὲ ἀρχαϊκὴν εἰλικρίνειαν, συνεδέοντο καὶ ἄλλα εὐγενέστερα, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐλάλησεν· ἠσθάνετο ἐμμανῆ ἔρωτα πρὸς τὴν Νυσσίαν, καὶ σφοδρὰν κατὰ τοῦ Κανδαύλου ζηλοτυπίαν. Τὸ αἴτιον λοιπὸν, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπεχώρει εἰς τὴν αἱματηρὰν ἐκείνην ἀνάγκην, δὲν ἦτο μόνος τοῦ θανάτου ὁ φόβος. Τὸν Κανδαύλην μόνον καὶ ἀπόλυτον κάτοχον τοῦ ὡραίου ἐκείνου θησαυροῦ, τῆς Νυσσίας, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὑποφέρῃ. Ἀφ' ἑτέρου πάλιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν μνήμην του ἡ πρόνοια τῆς τύχης· διὰ περιστάσεων πολλῶν παραδόξων καὶ φοβερῶν ἔβλεπεν ἑαυτὸν ὠθούμενον πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὀνείρων τοῦ· δίνη ποταμία τὸν παρέσυρεν ἄκοντα, αὐτὴ ἡ Νυσσία ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου. Δι' ὅλα ταῦτα ἐλησμόνησεν ὅτι ὁ Κανδαύλης ἦτο κύριος καὶ εὐεργέτης του· διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὸ πεπρωμένον, καὶ ἡ ἀνάγκη περιφέρεται ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς ἥλους φέρουσα καὶ ἐκ τῆς ἄλλης μάστιγα, διὰ νὰ μᾶς κρατῇ ἢ νὰ μᾶς ὠθήσῃ.

« Λοιπὸν, ἀπήντησεν ἡ Νυσσία, ἰδοὺ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως. — Καὶ ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου της βακτριανὸν ἐγχειρίδιον μὲ λαβὴν ἐκ λίθου νεφρίτου πρασινοχρόου, πεποικιλμένην διὰ κύκλων ἀργυρῶν. — Ἡ λεπὶς αὕτη δὲν κατεσκευάσθη ἀπὸ χαλκὸν, ἀλλ' ἀπὸ σίδηρον δυσκατέργαστον, βεβαμμένον εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ δηλητήριον· οὐδ' ὁ Ἥφαιστος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ σφυρηλατήσῃ ὀξυτέραν· ὡς φύλλον λεπτὸν παπύρου ἤθελε διαπεράσει θώρακας ἐκ μετάλλου καὶ ἀσπίδας δερματοσκεπάστους. Ἁρμόδιος καιρὸς, ἠκολούθησε μὲ τὴν αὐτὴν ἀταραξίαν, θέλει εἶσθαι ὁ τοῦ ὕπνου· ἀποκοιμηθεὶς, ἂς μὴν ἐξυπνήσῃ ποτέ! »

Ὁ συνένοχος Γύγης ἤκουε μὲ φρίκην, διότι δὲν ἤλπιζε ποτὲ νὰ ἀπαντήσῃ τοιαύτην ἀφοβίαν εἰς γυναῖκα, ἥτις κἂν νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐδίσταζε.

« Τόπος τῆς ἐνέδρας θέλει εἶσθαι αὐτὴ ἡ θέσις, ὅπου ὁ ἀναίσχυντος σὲ εἶχε κρύψει διὰ νὰ μὲ ἐκθέσῃ εἰς τὰ βλέμματά σου. Ἅμα πλησιαζούσης τῆς νυκτὸς, θέλω ἀνοίξει ἓν φύλλον τῆς θύρας ἐπάνω σου, θέλω ἐκδυθῇ καὶ πλαγιάσει, καὶ ὅταν ἀποκοιμηθῇ θέλω σοὶ νεύσει... Μὴ διστάσῃς, μὴ δειλιάσῃς, καὶ ἡ χεὶρ σου μὴ τρέμῃ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως! Τώρα δὲ, φοβουμένη μήπως μεταβάλλῃς τὴν γνώμην σου, θέλω ἀσφαλίσει τὸ ἄτομόν σου μέχρι τῆς κρισίμου ἐκείνης στιγμῆς· Ἴσως ἐπιθυμεῖς νὰ φύγῃς, νὰ εἰδοποιήσῃς τὸν αὐθέντην σου· πλὴν εἰς μάτην! »

Ἐσύριξε δὲ μὲ τρόπον ἰδιαίτερον, καὶ πάραυτα παρέστησαν εἰς τὸ μέσον τέσσαρα θηρία ἀνθρωπόμορφα, τέως ὄπισθεν περσικοῦ ἀνθοστολίστου παραπετάσματος κεκρυμμένα, μαῦρα τὴν ὄψιν, φέροντα χλαμύδας παρδαλωτὰς, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπεφαίνοντο δύο βραχίονες μυώδεις καὶ φοβεροὶ ὡς στελέχη δρυός. Τὰ παχέα καὶ ἐξογκωμένα χείλη των, οἱ χρυσοῖ κρίκοι οἱ διαπερῶντες τὸ διάφραγμα τῆς ῥινός των, οἱ δίκην λύκου ὀξεῖς ὀδόντες των, ἡ δουλικὴ καὶ ἀναίσθητος ἔκφρασις τῆς φυσιογνωμίας των συναπετέλουν τέρατα βδελυκτά.

Ἡ βασίλισσα εἶπε λόγους τινὰς εἰς γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ὁ Γύγης δὲν ἐννόησε, — τὴν Βακτριανὴν ἀναμφιβόλως, — καὶ τὰ τέσσαρα ἀνδράποδα ὥρμησαν κατὰ τοῦ νέου, τὸν ἀφήρπασαν καὶ ἀπῆλθον φέροντες αὐτὸν, καθὼς τροφός τις φέρει μικρὸν παιδίον εἰς τὴν ποδιὰν τοῦ φορέματός της.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

98

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΚΗΣ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑΣ.

Ἐπὶ τῆς ἀπεράντου χώρας, ἔνθα πηγάζει ὁ Κίτρινος καλούμενος ποταμὸς, πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν τοῦ μεγάλου τείχους τῆς Κίνας, ὑπάρχει Ταταρικὸς λαὸς, γενναῖος καὶ φιλόπονος, ἡμινομαδικὸν βίον διάγων καὶ εἰς διαφόρους διῃρημένος φυλάς. Ἐν τῇ ἰσχυροτάτῃ δὲ τῶν φυλῶν τούτων, τῇ λεγομένῃ τῶν Καρακάλπων, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τῷ 1812 ὁ Σεγὲβ Μοχελὰμ κατέστη ὁ ἥρως τοῦ ἐφεξῆς τραγικωτάτου συμβάντος.

Μικρὸν μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀνάβασίν του, ἀποπλανηθεὶς ὁ νέος Χάνης εἰς τὴν θήραν, εἰσῆλθεν εἰς οἰκόν τινα, ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ του κείμενον, καὶ ἐζήτησεν ὕδωρ. Ὁ οἰκοδεσπότης, γνωρίσας τὸν Χάνην, ἐγονυπέτησε ταπεινῶς ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ διέταξε τὴν πρωτότοκον θυγατέρα του, καλουμένην Μαχαρρίνην καὶ εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας της ἤδη οὖσαν, νὰ φέρῃ αὐτῷ ὕδωρ καὶ ὀπώρας ἐκ τοῦ κήπου. Ὁ ἡγεμὼν, ἀφαιρέσας τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νέας κάλυμμα, ἐγοητεύθη μεγάλως ὑπὸ τοῦ κάλλους καὶ πρὸ πάντων τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου της μετριοφροσύνης· ἐκβαλὼν δὲ ἐν τῷ ἅμα πολύτιμον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀδάμαντα, καὶ παραδοὺς αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα τῆς θελκτικωτάτης ταύτης νεάνιδος, τὴν παρήγγειλε νὰ ἀπέλθῃ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς τὸν ταμίαν του, ὅστις ἤθελε τῇ δηλοποιήσει τοὺς σκοπούς του.

Τὴν ἐπαύριον ὁ ταμίας, ὑποδεχθεὶς μετὰ μεγάλου σεβασμοῦ τὴν μητέρα τῆς νεάνιδος, ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτὴν τὴν θέλησιν τοῦ ἡγεμόνος, προσφέρων αὐτῇ συγχρόνως μεγάλην ἔκτασιν γῆς, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Ἰσλὶμ, (ἔνθα συνήθως διατρίβει ὁ Χάνης), οἶκον λαμπρὸν, πέντε δούλους πρὸς ὑπηρεσίαν της καὶ πεντήκοντα βαλάντια ἐξ ἑκατὸν φλωρίων ἕκαστον.

Καὶ ἡ μὲν Ναχαρρίνη κατέστη ἤδη ἡ μᾶλλον εὐνοουμένη μεταξὺ τῶν γυναικῶν τοῦ Χάνου, ἀλλ' ἡ οἰκογένεια αὐτῆς, ἐκ τῆς μεγίστης ἐνδείας εἰς τοσαύτην περιωπὴν καταντήσασα, οὐδόλως ἠδυνήθη νὰ μετριάσῃ τὴν χαράν της· ὡς πάντες δὲ οἱ ἀπὸ μικρῶν εἰς μεγάλα ἀνυψούμενοι, λίαν ἀγέρωχον καὶ αὐτὴ ἀναλαβοῦσα ἦθος, ἤρξατο νὰ μεγαλαυχῇ διὰ τὴν ἐπιῤῥοὴν, τὴν ὁποίαν ἡ νέα εἶχεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Χάνου, καὶ ἐφέρετο ἀλαζονικῶς πρὸς ἅπαντας, μηδ' αὐτῶν ἀκόμη φειδομένη τῶν Κοφκίνων, εὐγενῶν αὐλικῶν, οἵτινες πρῶτοι ἔσπευσαν νὰ τῇ προσφέρωσι τὰ σεβάσματά των. Ἕνεκα δὲ τῆς ἀπεριορίστου πολυτελείας καὶ τῆς κομποῤῥημοσύνης των, οἱ γονεῖς τῆς Ναχαρρίνης δὲν ἐβράδυνον νὰ ἐπισπάσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ μῖσος τῶν ὅσοι, ἠναγκασμένοι ὄντες νὰ εὐαρεστήσωσι τὸν Χάνην, ὑπέμενον νὰ ταπεινωθῶσι τοσοῦτον ἐνώπιον αὐτῶν. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦ μίσους τούτου ἦτο τρομερώτατον.

Πρωΐαν τινὰ, ἐνῷ ὁ Χάνης διευθύνετο ὡς συνήθως εἰς τὸν οἶκον τῆς εὐνοουμένης του, δύο ἔφιπποι ἐκ τῶν σωματοφυλάκων του, ὁρμαίως προσερχόμενοι, συνήντησαν αὐτὸν καθ' ὁδόν.

« Ἂς μὴ προχωρήσῃ περαιτέρω ἡ Ὑψηλότης του, τῷ εἶπον, ἂν δὲν ἐπιθυμῇ νὰ ἴδῃ τρομερὸν καὶ ἐλεεινὸν θέαμα· τὸ πῦρ κατηνάλωσε τὸν οἶκον τῆς Ναχαρρίνης, οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ἵπποι της κατεσφάγησαν, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν ζωήν!

— Ἡ Ναχαρρίνη δὲν ζῇ πλέον! ἀνέκραξεν ὁ Χάνης μετὰ λύσσης· καὶ ποία αὐθάδης, ποία βέβηλος χεὶρ ἐτόλμησε νὰ ἐμπήξῃ τὸ ξίφος εἰς τὸ στῆθός της; »

Καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἀπάντησιν τῶν δύο ἱππέων, ἤλασε τὸν ἵππον του καὶ ἐν τῷ ἅμα εὑρέθη ἔμπροσθεν τοῦ μεγάρου τῆς Ναχαρρίνης μετὰ τῶν παρακολουθούντων ἀξιωματικῶν. Θέαμα φρικτὸν ἔπληξε τότε τὰ ὄμματα τοῦ Χάνου.

Ἐκ τῆς λαμπρᾶς ταύτης οἰκίας οὐδὲν ἄλλο ἔμενεν εἰμὴ ἡ τέφρα πλέον· τὸ αἷμα τῶν δούλων καὶ τῶν φονευθέντων ἵππων ἀπετέλει φρικώδη λίμνην ἐν τῷ μέσῳ τῆς καιομένης ταύτης γῆς· ῥιφθεὶς δ' ἀμέσως ὁ Σεγὲβ ἐκ τοῦ ἵππου, ὥρμησεν εἰς τὰ καπνίζοντα ἐρείπια. Τὸ πρῶτον εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ προσβαλὸν ἀντικείμενον ἦτο τὸ πλῆρες ἀσβόλης καὶ ἠκρωτηριασμένον σῶμα τῆς Ναχαρρίνης· καὶ ἠθέλησε μὲν τὸ ἄθλιον τοῦτο πλάσμα νὰ ἀποφύγῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ πυρὸς, ἀλλὰ σκληρὸν κτύπημα γιαταγανίου ἀπέκοψε τὴν ζωήν του ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ μεγάρου, ὅπερ ἐζήτει νὰ ἐγκαταλείψῃ.

Ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τις τὴν λύπην, τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν λύσσαν τοῦ Σεγὲβ· ἄλλος ἐξ ἄλλου ἐγένετο ἐκ τῆς παραφορᾶς αὐτοῦ, αὐθημερὸν δὲ διέταξε τὴν συγκρότησιν τοῦ Συνεδρίου τῆς δικαιοσύνης πρὸς εὕρεσιν καὶ ποινὴν τῶν ἐνόχων.

Τὸ Συνέδριον τοῦτο τῆς δικαιοσύνης σύγκειται ἐξ εἰκοσιεπτὰ γερόντων, τιμωμένων τὰ μέγιστα διά τε τὴν φρόνησιν, τὴν πεῖραν καὶ τὰ φῶτά των. Ὅταν δὲ μέλος τοῦ ἰσοβίου τούτου δικαστηρίου τελευτήσῃ, ἡ φυλὴ εἰς ἣν ἀνήκει παρέχει τὸν διάδοχον αὐτοῦ, ἐκλέγουσα πάντοτε αὐτὸν μεταξὺ τῶν φρονιμωτέρων καὶ χρηστοτέρων· ἡ καταγωγὴ δὲ καὶ ἡ τύχη οὐδεμίαν ἔχουσι χώραν κατὰ τὴν πάντῃ δημοτικὴν ταύτην ἐκλογήν.

Τὸ Συνέδριον τοῦτο συνεκαλέσθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα, τὴν λεγομένην τῶν Νοπάλων. Ἀκριβέσταται ἔρευναι ἐγένοντο, καὶ πανταχοῦ κατάσκοποι ἀπεστάλησαν. Τρεῖς ἀδελφοὶ Κοφκῖνοι συνελήφθησαν, περὶ ὧν μεγίστη ὑπῆρχεν ὑποψία ὅτι ἦσαν οἱ μόνοι πράξαντες τὸ ἔγκλημα. Δεκαετὴς κόρη, θυγάτηρ τοῦ πρωτοτόκου τῶν Κοφκίνων τούτων, συνελήφθη ὁμοίως.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου ἐξέθεσεν ὑπ' ὄψιν τῶν δικαστῶν τὰ διάφορα περιστατικὰ καὶ τὰς λεπτομερείας τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ἐξηκολούθησεν ἐρωτῶν τοὺς κατηγορουμένους. Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἠρνήθησαν ἐπιμόνως ὅτι συμμετέσχον τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλ' ἡ εἰλικρίνεια τῆς μικρᾶς κόρης κατέστρεψε πᾶσαν τὴν φαινομένην αὐτῶν ἀθωότητα.

« Πόσων ἐτῶν εἶσαι, κόρη μου; ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος τὸ θυγάτριον τοῦ Ναδὴρ Κεζεβοῦ, τοῦ πρωτοτόκου τῶν κατηγορουμένων.

— Δέκα ἐτῶν.

— Τὸ ὄνομά σου;

— Ναδὴρὲ Κολάγκ-Χώ.

— Εἰπέ μας τί γνωρίζεις περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνοχοποιοῦνται ὁ πατήρ καὶ οἱ θεῖοί σου; Πρόσεξε ὅμως μὴ ψευσθῇς, διότι ὁ Θεὸς παιδεύει τὸ ψεῦδος, καὶ ὁ Μωάμεθ τὸ ἀπαγορεύει.

— Ποτὲ δὲν ψεύδομαι, καὶ θὰ εἴπω καὶ τώρα τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν.

— Λέγε λοιπόν.

— Ὁ πατήρ μου καὶ οἱ θεῖοί μου, μ' ὅλον ὅτι εἶνε εὐγενεῖς, δὲν εἶνε ὅμως καὶ πλούσιοι· ἀπό τινων χρόνων ἔπαθον μεγάλας ζημίας, καὶ μανσοὶ (λῃσταὶ τῶν ἵππων) τοὺς ἠφάνισαν. Ποτὲ ὅμως δὲν ἤθελον συλλογισθῇ νὰ πράξωσι τοιοῦτον μέγα ἔγκλημα, ἂν πλουσία τις γυνὴ δὲν ἤρχετο νὰ τοὺς εὕρῃ καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ τὸ ἐκτελέσωσι.

— Καὶ δύνασαι νὰ ἀποδείξῃς ὅτι γυνὴ τοὺς παρεκίνησε νὰ πράξωσι τὸ ἔγκλημα, καὶ πόθεν γνωρίζεις ὅτι ἦτο πλουσία;

— Μίαν ἑσπέραν, ἐνῷ ἀνεπαυόμην εἰς τοῦ θείου μου Ναδὴρ Φὲζ, γυνὴ ὡραῖα καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένη, ἐλθοῦσα πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ,

« Ἀπεφάσισες τελευταῖον; τῷ εἶπεν· ἐγὼ δὲ ὑπεκρινόμην ὅτι ἐκοιμώμην.

« — Ὡμίλησα εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος δὲν συγκατανεύουν.

« — Ἂν ἡ ποσότης, τὴν ὁποίαν σᾶς ὑπεσχέθην φαίνεται μικρὰ, τὴν διπλασιάζω.

« — Λέγουσιν, ἐπανέλαβεν ὁ θεῖός μου μὴ φαντάζομενος βεβαίως ὅτι ἐγὼ τὸν ἤκουον, ὅτι ὑπάρχουσι πάμπολλοι κίνδυνοι εἰς τὸ πρᾶγμα.

« — Οὐδ' ὁ ἐλάχιστος κίνδυνος ὑπάρχει, διέκοψεν ἡ δέσποινα· ἂν σᾶς συλλάβωσιν, ἄλλο δὲν ἔχετε νὰ κάμητε εἰμὴ νὰ ἀρνηθῆτε τὰ πάντα, καὶ ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς λυτρώσω· δὲν ἔχετε πίστιν εἰς ἐμέ; »

« Ὁ θεῖός μου τῇ ἀπεκρίθη λέξεις τινὰς χαμηλότερα, καὶ τὸν ἤκουσα ὅτι ἐρρίπτετο εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς· δὲν ἠδυνήθην δὲ νὰ τὴν ἴδω, διότι ἤμην ἐστραμμένη πρὸς τὸ ἀπέναντι μέρος καὶ προσεποιούμην πάντοτε ὅτι ἐκοιμώμην. Ἡ δέσποινα ἀνεχώρησεν ἐπὶ τέλους, ὁ δὲ θεῖός μου συχνάκις συνωμίλησε μὲ τοὺς ἀδελφούς του, καὶ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην ἐβάλθη τὸ πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ναχαρρίνης.

— Εἶσαι πιστὴ κόρη, εἶπεν ὁ πρόεδρος, καὶ λέγεις τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν· ἐξακολούθει λοιπὸν νὰ λέγῃς μὲ εἰλικρίνειαν ὅ,τι ἠξεύρεις, καὶ ἔσο βεβαία ὅτι καὶ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ σὲ συγχωρήσουν. Καὶ σὺ ἡ ἰδία, ἂς ἦσαι καὶ τόσον μικρὰ, δὲν ἔλαβες μέρος εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα;

— Ναὶ, μὲ ἔδωσαν λαμπάδα ἀναμμένην, καὶ ἐγὼ ἔβαλα τὸ πῦρ εἰς τὰ πέριξ τοῦ οἴκου τῆς Ναχαρρίνης. Ἤθελα πολὺ νὰ γλυτώσω τὰ ἄθλια ζῶα, τὰ ὁποῖα ἐφώναζον τόσον λυπηρὰ εἰς τὰς φλόγας· ἀλλ' ἐνῷ ἐγὼ ἐπροσπάθουν νὰ τὰ ἐκβάλω, ὁ πατήρ μου τὰ ἐθανάτωνε. Ὁ θεῖός μου Ναδὴρ Ἀλοζὰρ συνέτριβε τὰ σκεύη καὶ τὰ ἔπιπλα, καὶ ἔσφαζε τοὺς δούλους.

— Ποῖος ἐθανάτωσε τὴν Ναχαρρίνην;

— Ὁ Ναδὴρ Φὲζ, εἶπεν ἡ κόρη ἀδιστάκτως.

— Δύνασαι νὰ γνωρίσῃς τὴν δέσποιναν, ἥτις συνδιελέχθη κατ' ἀρχὰς μὲ τὸν θεῖόν σου;

— Ἐκ τοῦ προσώπου της δὲν δύναμαι νὰ τὴν γνωρίσω, διότι, ὡς σᾶς εἶπα καὶ πρίν, ἤμην ἐστραμμένη πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου καὶ ἐπροσποιούμην τὴν κοιμωμένην· δύναμαι ὅμως νὰ τὴν γνωρίσω ἐκ τοῦ παραστατικοῦ καὶ τῆς φωνῆς της.

— Καὶ εἶσαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ ἀπατηθῇς;

— Μάλιστα· ἡ φωνή της ἠχεῖ ἀκόμη εἰς τὰ ὦτά μου. »

Ὁ πρόεδρος, διακόψας τὴν συνεδρίασιν, παρέσχεν ἐγγράφως τὰς πληροφορίας ταύτας εἰς τὸν Χάνην. Ἡ ἀπόκρισις δὲ ἐστάλη ἀμέσως, καὶ ὁ πρόεδρος διεκοίνωσεν εὐθὺς εἰς τὸ Συνέδριον τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα:

« Ὁ Ὑψηλότατος Χάνης ζητεῖ ἐφ' ὁποιαδή-
« ποτε θυσίᾳ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν
« δυσάρεστον αὐτὴν ὑπόθεσιν, καὶ δὲν πρέπει νὰ
« παραμεληθῇ τὸ ἐλάχιστον μέσον πρὸς τοῦτο.
« Παρὰ τὰς συνηθείας μας λοιπὸν, ἅπασαι αἱ ἐ-
« πισημότεραι γυναῖκες, μηδ' αὐτῶν ἐξαιρουμένων
« τῶν πέντε συζύγων καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἡγεμό-
« νος, πρέπει νὰ περάσωσιν ἔμπροσθεν τοῦ Συνε-
« δρίου κεκαλυμμέναι, καὶ ὑψηλοφώνως ἑκάστη
« ἀπαγγέλλουσα ἐδάφιόν τι τοῦ Κορανίου. »

Ἅπασαι λοιπὸν αἱ γυναῖκες τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Χάνου, ἀγνοοῦσαι περὶ τίνος ἐπρόκειτο, προσῆλθον τῳόντι λευκὰ ἐνδεδυμέναι καὶ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ἔχουσαι· διερχομένη δ' ἑκάστη ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, ἀπήγγελλεν ἐδάφιόν τι τοῦ ἱεροῦ βιβλίου τῶν Μωαμεθανῶν. Ἑβδομήκοντα δύο γυναῖκες διέβησαν οὕτω, καὶ ἡ μικρὰ Ναδηρὲ, ἥτις ἦτο κεκρυμμένη ὄπισθεν μεγάλης αὐλαίας, οὐδὲν κίνημα ἔπραξεν.

Ἔμεινε δὲ μία μόνη. Αὕτη προέβη μεγαλοπρεπέστερον τῶν ἄλλων, ἀπαγγέλλουσα τὸ ἑξῆς ἐδάφιον τῆς ἱερᾶς βίβλου: « Ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἀγρυπνεῖ ἐπὶ τὸν δίκαιον καὶ τὸν καταδυναστευόμενον, οὐδ' ἐπιτρέπει εἰς τὴν κακίαν νὰ ταράττῃ τὸν ὕπνον τῆς ἀθωότητος. »

— Ἰδοὺ ἡ φωνὴ τὴν ὁποίαν ἤκουσα! ἀνέκραξεν ἡ μικρὰ κόρη, ἐξερχομένη βιαίως τῆς κρύπτης της. »

Πάραυτα δὲ, κατὰ τὴν ὑψηλὴν ἀπόφασιν τοῦ ἡγεμόνος, δύο κλητῆρες τοῦ δικαστηρίου κατεβίβασαν τὸ κάλυμμα τῆς γυναικὸς ταύτης· ἀλλὰ πόσον μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις πάντων, ὅτε εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Ἦτο Μίρζα Ἀρούνδ, ἡ μήτηρ τοῦ Χάνου Σεγὲβ Μοχελάμ.

« Ἡ δικαιοσύνη, εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, καταβαίνων μετά τινα λεπτὰ ἀπὸ τοῦ ἵππου του εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ Συνεδρίου, ὀφείλει νὰ ἐκτελεσθῇ καθ' ἅπασαν τὴν ἐντέλειαν. Κριταί! δόσατε τὴν ἀπόφασίν σας ἐλευθέρως καὶ κατὰ συνείδησιν! »

Καὶ τὸ μὲν Συνέδριον ἀπεσύρθη πρὸς διάσκεψιν, βαθυτάτη δ' εἰς πάντας τοὺς περιεστῶτας ἐβασίλευε σιωπή. Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Σεγὲβ, ὡς κεραυνόπληκτος μείνασα ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου ταύτης κατηγορίας, ἐζήτει διὰ τῶν ὀλολυγμῶν καὶ τῶν δακρύων της νὰ μαλάξῃ τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ της.

« Ἡ μητρικὴ ἀγάπη μὲ ἐτύφλωσεν, ἔλεγε· συγχώρησόν με, υἱέ μου, διότι δὲν γνωρίζεις τί ὑποφέρει μία μήτηρ ὅταν βλέπῃ ὅτι παραβλέπεται δι' ἄλλην!... »

Ἀλλ' ὁ Χάνης, ἀπαθὴς καὶ ὄρθιος ἱστάμενος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ἐγκαταλειφθεῖσαν αὐτῷ θέσιν, οὐδόλως ἐφαίνετο παρέχων προσοχὴν εἰς τὰς ἱκεσίας τῆς μητρός του.

Μετ' ὀλίγον, παρουσιασθεὶς ὁ πρόεδρος, καὶ διὰ τῆς μιᾶς μὲν χειρὸς κρατῶν τὸ Κοράνιον τὴν δ' ἑτέραν ἐπὶ τῆς καρδίας ἔχων, ἐπρόφερε τὴν ἀπόφασιν, ἔχουσαν οὕτως:

« Ὁ θάνατος ἀνταμείβεται διὰ θανάτου, ὁ δὲ
« τὸν φόνον συμβουλεύων εἶνε ἄξιος τρομερᾶς
« καὶ παραδειγματικῆς ποινῆς. Ὅθεν ἡ μὲν Μίρ-
« ζα Ἀρούνδ καταδικάζεται εἰς ἀποκοπὴν τῆς ἀ-
« ριστερᾶς χειρός· ὁ Ναδὴρ Φὲζ, ὁ προτρέψας τοὺς
« ἀδελφούς του εἰς τὸ ἔγκλημα καὶ συμμετασχὼν
« εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀθώου, καταδικάζεται νὰ ἀ-
« ποκεφαλισθῇ· ὁ δὲ Ναδὴρ Κολαγκ-Χὼ καὶ ὁ
« Ναδὴρ Ἀλοζὰρ θέλουν ὑποστῇ τρεῖς ὥρας τὴν
« ποινὴν τοῦ ἀνασκολοπισμοῦ· ἡ δὲ Ναδηρὲ Κο-
« λάγκ-Χὼ, χάριν τῆς τε ἡλικίας καὶ τῶν εἰλι-
« κρινῶν ἐξομολογήσεών της, ἀθωοῦται πάσης
« ποινῆς. — Ἡ καταδίκη αὕτη θέλει ἐκτελεσθῇ
« ἐν τῷ ἅμα εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Νοπάλων, ἔν-
« θα καὶ ἐγένετο ἡ κρίσις τὴν ἕκτην ἡμέραν τοῦ
« Ἀχμὲδ (22 Ἰουνίου.) »

Φωναὶ σπαρδικάρδιοι ἠκούσθησαν πάραυτα μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς καταδίκης. Ἡ μήτηρ τοῦ Χάνου προσέπιπτεν ἐναλλὰξ, δεομένη τόν τε υἱὸν καὶ τοὺς δικαστὰς, ἀλλ' ὁ Σεγὲβ Μοχελὰμ, ἀπαθὴς ἀείποτε διατελῶν, διέταξε νὰ γίνωσιν αὐθωρεὶ αἱ ἀπαιτούμεναι προπαρασκευαὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης.

Ἡ πένθιμος συνοδία προέβη μετ' ὀλίγον πρὸς τὸ μᾶλλον ἀνυψωμένον μέρος τῆς πεδιάδος, τὸ λεγόμενον Χαβοὺδ δὲ Κίς. Καὶ οἱ μὲν κλητῆρες τοῦ Συνεδρίου ἤνοιγον τὴν πορείαν, κρατοῦντες ῥάβδους χρυσοῦς καλλωπισμοὺς περὶ τὴν ἄκραν ἐχούσας· ἀκολούθως δὲ ἤρχοντο οἱ τέσσαρες καταδίκοι, ὄπισθεν αὐτῶν ἔχοντες τὸν δήμιον καὶ ὑπὸ ἰσχυροῦ ἀποσπάσματος στρατιωτῶν συνοδευόμενοι· εἶτα δὲ προέβαινε τὸ Συνέδριον, καὶ τελευταῖος ἤρχετο ὁ Χάνης μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἀξιωματικῶν του· ἄπειρον δὲ πλῆθος λαοῦ συνωθεῖτο πρὸς τὸ μέρος τῆς καταδίκης, καὶ πάντες ἔσπευδον ὅπως λάβωσι θέσιν ἐπὶ τοῦ ὀλεθρίου ὑψώματος.

Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὸ Χαβοὺδ δὲ Κὶς καὶ ὁ δήμιος ἀπετελείωσε τὰς ὀλεθρίας προπαρασκευὰς αὐτοῦ, ὁ γραμματεὺς τοῦ Συνεδρίου ἤρξατο κατὰ τάξιν ἀπαγγέλλων τὴν καταδίκην τῶν ἐγκαλουμένων:

« Ἡ Μίρζα Ἀρούνδ καταδικάζεται εἰς ἀποκοπὴν τῆς ἀριστερᾶς της χειρός· ἂς γίνῃ οὕτω, ὡς ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁ Σεγὲβ Μοχελὰμ διατάττουσι! »

Γενικὴ συγκίνησις διεχύθη καθ' ἅπασαν τὴν ὁμήγυριν, ἅμα ἀντήχησε τὸ σεβαστὸν ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ Χάνου· οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς ἀθλίας ταύτης ἡγεμονίδος.

Ὁ δὲ Χάνης ἐγερθεὶς, « Μῆτέρ μου, ἀνέκραξε διὰ βροντερᾶς φωνῆς, ἀκουσθείσης πέραν τῆς πεδιάδος· ἀντὶ σοῦ θέλω ἐγὼ νὰ ἀποτίσω τὸ χρέος, ὅπερ ὀφείλεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· εἴθε δὲ ἡ θυσία, ἣν μέλλω νὰ κάμω πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ ἐγκλήματός σου, νὰ δείξῃ πρὸς ἅπαντας πόσον μέγα εἶνε τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τοὺς γονεῖς σέβας. »

Καὶ ἐκβαλὼν τὸν ἀκινάκην, ἐπήρεισε τὸν ἀριστερὸν αὐτοῦ βραχίονα ἐπί τινος στελέχους δένδρου, καὶ διὰ σφοδροῦ κτυπήματος ἀπέκοψε τὴν χεῖρα.

Ἀλαλαγμοὶ καὶ ἐπευφημίαι ἠκούσθησαν πανταχόθεν. Ἡ Μίρζα ἔπεσεν ὡς ἀναίσθητος πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ υἱοῦ της, ὁ δὲ Χάνης ἀνεγείρων αὐτὴν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἔτεινε τὸν ἠκρωτηριασμένον βραχίονα εἰς τοὺς χειρουργοὺς, οἵτινες ἠγωνίζοντο νὰ σταματήσωσι τὸ αἷμα.

« Τώρα, εἶπεν ὁ Χάνης, ἡ δικαιοσύνη ἂς ἀκολουθήσῃ τὴν πορείαν της· ἡ μήτηρ μου ἀπέτισε τὸ χρέος της, καὶ οἱ ἄλλοι ἔνοχοι ἂς ὑποστῶσιν ὁμοίως τὴν ποινὴν τοῦ ἐγκλήματός των. »

Ἐνῷ δὲ οἱ ἄλλοι ἔνοχοι παρεδίδοντο εἰς τὰς χεῖρας τῶν δημίων, ἀναβὰς ὁ Χάνης ἐφ' ἵππου ἀπῆλθεν ὡς ἐν θριάμβῳ.

Ὦ ἀρετή! ἀρετή! πόσον ὡραῖον, πόσον σεβαστὸν εἶνε τὸ ὄνομά σου ὁπουδήποτε ἀπαντώμενον!

Γ. Λ.

Ο ΑΠΟΚΟΠΕΙΣ ΠΛΟΚΑΜΟΣ.

Ἡ ΠΗΝ ἑσπέραν τῶν Χριστουγέννων οἰκογένειά τις, καταγομένη ἐκ τῶν ἀρχαίων Γερμανῶν κληρούχων καὶ ἀποκατασταθεῖσα ἀπὸ δύο ἤδη γενεῶν εἰς τὰ δάση τῆς Πενσυλβανίας, ἦτο συνηγμένη πέριξ τῆς πατριαρχικῆς ἑστίας, καὶ ἐώρταζε τὸ ἐκ παραδόσεως καθιερωθὲν δεῖπνον τῆς παραμονῆς, μεταξὺ πολλῶν φιαλῶν λευκοῦ οἴνου ἀναμιμνήσκοντος τὸν Ῥῆνον, καὶ τρυβλίων περιεχόντων ὀξάλμην ἐκ κράμβης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπρώτευε συλλογή τις ἀλλάντων καὶ ἐξαιρέτων καπνιστῶν χοιρομηρίων.

Μικρὸν πλαίσιον ἐκ σφενδάμνου ἐκρέματο ἐπὶ τῆς ἑστίας, μεταξὺ πυξίνου τινὸς γεωργικοῦ ἐργαλείου καὶ κυνηγετικοῦ πυροβόλου. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου ὑπῆρχε προσηλωμένος, ἐπὶ γηπέδου ἐκ κυανοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος, ὡραῖος πλόκαμος ξανθῶν μαλλίων. Ἡ ὥρα ἐκείνη ἦτο ὥρα τῶν ἀναμνήσεων καὶ τῶν συγκινήσεων· ἔψαλλον τὸ ᾆσμα τῶν Χριστουγέννων, καὶ ὡμίλουν περὶ τοῦ ἐν φάτνῃ ἀλόγων γεννηθέντος παιδίου Ἰησοῦ.

Μεταξὺ διαφόρων συνομιλιῶν ἐγένετο λόγος καὶ περὶ ξανθῶν μαλλίων. « Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ἤμην ξανθός. Βλέπετε αὐτὸν ἐκεῖ τὸν χρυσόξανθον πλόκαμον; πάλαι ποτὲ ἐβοστρύχιζεν οὗτος ἐπὶ τῆς πολιᾶς ταύτης κεφαλῆς, ὅπου δὲν φαίνονται πλέον εἰμὴ σπάνιαί τινες λευκαὶ τρίχες. Ὁ πλόκαμος οὗτος ὑποκρύπτει ἀρχαίαν τινὰ ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ πατήρ μου ποτὲ δὲν ἐδιηγεῖτο ἄνευ φρίκης καὶ συγκινήσεως καὶ χωρὶς ἀκούσιον δάκρυον νὰ βρέξῃ τὰς παρειάς του. Ἀκούσατέ την, τέκνα μου, καὶ εἴθε αὐτὴ νὰ σᾶς συγκινήσῃ πλειότερον, ὅταν δὲν θὰ ἦμαι πλέον μαζήσας διὰ νὰ ψάλλω μεθ' ὑμῶν τὸ ᾆσμα τῶν Χριστουγέννων:

« Ἤμην μόλις τεσσάρων ἐτῶν, καὶ εἶχον ὡραίαν καὶ μακρὰν ξανθὴν κόμην, ἥτις ἐκυμάτιζε πάντοτε εἰς τὸν ἄνεμον καὶ ἔμενε πάντοτε ἐκτεθειμένη εἰς τὴν βροχὴν καὶ εἰς τὸν ἥλιον. Μίαν ἡμέραν ὁ πατήρ μου, ὅστις μὲ ἐλάμβανε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸ δάσος διὰ νὰ κόψῃ ξύλα. Εἶχε μέγαν τινὰ πέλεκυν, ὅστις εἰς ἕκαστον κτύπημα ἐξήγαγε πανταχόθεν μεγάλους σπινθηροβολισμούς. Εἰς σχισμάδα κλάδου τινός, πεσόντος πρὸ τῶν ποδῶν μου, παρατηρήσας φωλεὰν πουλίων, ἔκυψα πλήρης παιδικῆς χαρᾶς διὰ νὰ τὸν λάβω· ἀλλ' ὁ ποῦς μου περιεπλέχθη, καὶ ἔπεσα μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στελέχους, ὅπερ ὁ πατήρ μου μετεχειρίζετο ὡς σανίδωμα διὰ νὰ σχίζῃ τὰ ξύλα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ πέλεκυς, ὑψωθεὶς μεθ' ὁρμῆς, κατεβιβάζετο ἀκατάσχετος καὶ τρομερός. Ἦτο πολὺ ἀργὰ διὰ νὰ τὸν σταματήσῃ· ἀφῆκα κραυγὴν τρομερᾶς ἀγωνίας, ὁ δὲ πατήρ μου ἐξηπλώθη ἐκτάδην ὡς νεκρός. . . .

« Μετ' ὀλίγον συνήλθομεν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ τὴν φρίκην του, ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὸ πέσιμον καὶ τὸν τρόμον μου. Μὲ ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του, μὲ ἐψηλάφισεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, μὴ δυνάμενος νὰ πεισθῇ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἦμην ζῶν τανός. Ὅτε δὲ μὲ εἶδε μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη καὶ χωρὶς οὐδὲ σταλαγμὸν αἵματος ἐπὶ τοῦ σώματος, ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα καὶ μὲ κρουνοὺς δακρύων ἤρχισε νὰ εὐχαριστῇ τὴν θείαν Πρόνοιαν.

« Ἐγερθεὶς διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὸν πέλεκύν του, εὗρεν ἐπὶ τοῦ στελέχους πυκνότατον καὶ μακρὸν πλόκαμον ξανθῶν μαλλίων, τὸν ὁποῖον ἁρπάσας κατεκάλυψε μὲ φιλήματα, καὶ τρέχων ὡς μανιώδης μὲ ἔφερεν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του μέχρι τῆς καλύβης, ὅπου μὲ ἀπέθεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρός μου. »

« Ἰδοὺ ἡ ἱστορία τοῦ ξανθοῦ πλοκάμου, ὅστις κεῖται ἐντὸς ἐκείνου ἐκεῖ τοῦ πλαισίου. Ὁ πατήρ μου ἠθέλησε νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἐκτεθειμένος ὑπεράνω τῆς ἑστίας, ὥστε ἡ οἰκογένειά του νὰ ἔχῃ πρόχειρον πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της τὴν θαυμασιωτάτην ἀγαθότητα τῆς Θείας Προνοίας. »

Ῥ.

Ο ΚΑΘ' ΥΠΕΡΒΟΛΗΝ ΙΔΙΟΤΡΟΠΟΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ.

ΜΙΑ τῶν μεγίστων ἀδυναμιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶνε ἡ ἰδιοτροπία, καὶ τὸ πάθος τοῦτο βλέπομεν καταλαμβάνον πρὸ πάντων τοὺς πλουσίους. Ἡ ἱστορία παρέχει ἡμῖν πλεῖστα ὅσα περίεργα παραδείγματα παραδόξων ἰδιοτροπιῶν πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν πάσης ἐποχῆς· μεταξὺ δὲ τούτων νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ συγκαταριθμηθῇ καὶ τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ἐπεβεβαιοῦτο ὑπὸ τῆς ἱστορίας, ἴσως ἤθελε θεωρηθῇ ὑπὸ πολλῶν ὡς ἁπλοῦς μῦθος:

Εὐγενής τις Ἀνδεγαυὸς, πλούσιος εἰς ἄκρον πλὴν καὶ εἰς ἄκρον ἰδιότροπος, εἶχε λαμπροτάτην ἀγροτικὴν οἰκίαν εἰς τὸ ἄκρον ὡραίας δενδροστοιχίας· ἀλλ' ἡ δενδροστοιχία αὕτη ἠσχημίζετο ὑπὸ χωρικῆς τινος καλύβης, τὴν ὁποίαν ἡ κακὴ τύχη εἶχε κάμει νὰ φυτρώσῃ ἐκεῖ διὰ νὰ παρεμποδίζῃ τὴν θέαν τῆς ἐπαύλεώς του. Καίτοι δὲ πρότερον ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἤδη αὐτὸς ὁ ἴδιος προσήνεγκον εἰς τὸν χωρικὸν μεγάλας ποσότητας πρὸς ἀπόκτησιν τῆς καλύβης ταύτης, κατ' οὐδένα τρόπον ἠδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι τὴν κατοχὴν αὐτῆς. Ἐπὶ τέλους ὁ Ἀνδεγαυὸς εὐγενὴς, συλλογισθεὶς ἀρκετὸν χρόνον, ἐφεῦρε τρόπον ἀλάνθαστον ὥστε νὰ φέρῃ εἰς θεογνωσίαν τὸν τρισκατάρατον ἐκεῖνον καὶ ἄκαμπτον χωρικόν. Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἐμηχανεύθη.

Προσκαλεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸν χωρικὸν, ὅστις ἦν ῥάπτης, καὶ ἅμα παρουσιασθέντα ἐνώπιόν του τὸν λέγει· « Φίλε μου, μὲ προσκαλοῦν εἰς τὴν Αὐλὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχω ἀνάγκην τεσσάρων πλουσίων στολῶν διὰ τοὺς τέσσαράς μου ὑπηρέτας. Σὲ πληρώνω ὅσα θέλεις, ἀρκεῖ νὰ μοὶ κάμῃς τὰς στολὰς ταύτας χωρὶς νὰ κινήσῃς ἀπὸ ἐδῶ· θὰ σοὶ δοθῇ ἡ τροφὴ καὶ ἡ κλίνη καὶ εἴ τι ἄλλο σοὶ ἀναγκαῖοι, σὺ δὲ μὴ ἀνησύχει διὰ τίποτε καὶ ἐργάζου. » Γενομένης δεκτῆς τῆς συμφωνίας, ὁ χωρικὸς ἤρχισε τὴν ἐργασίαν του.

Ἐνῷ δὲ οὗτος εἰργάζετο, ὁ Ἀνδεγαυὸς διατάσσει καὶ λαμβάνουν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας τὸ σχέδιον καὶ τὰς διαστάσεις τῆς καλύβης, τὴν θέσιν τῶν ἐπίπλων καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἁπάσης· ἔπειτα κατεδαφίζει αὐτὴν μετὰ προσοχῆς καὶ τὴν μεταφέρει εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων βολῶν τουφεκίου, ὅπου ὡς ἐκ θαύματος ἐπαναφέρει τὰ πάντα εἰς τὴν προτέραν θέσιν των.

Ὁ ῥάπτης τελειώνει μετά τινας ἡμέρας τὴν ἐργασίαν, ὁ δὲ εὐγενὴς διασκεδάζει αὐτὸν μέχρι τῆς νυκτὸς, τὸν πληρώνει καὶ τὸν ἀπολύει. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος, ὅλος χαρὰ διὰ τὴν καλήν του τύχην, διευθύνεται τραγῳδῶν πρὸς τὸ ἄκρον τῆς δενδροστοιχίας, ὅπου ἐσυνείθιζε νὰ εὑρίσκῃ τὸ κατάλυμά του. Διέρχεται τὴν λεωφόρον, ἀλλὰ δὲν βλέπει τίποτε! Τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐκπεπληγμένος ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρώτην θέσιν του, ἀλλ' οὐδὲν σημεῖον ὑπάρξεως τῆς οἰκίας του.

Τέλος, ἀφοῦ περιεπλανήθη ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ποῦ εὑρίσκεται, παρετήρησέ τι περὶ τὴν αὐγὴν ὁμοιάζον μὲ τὴν οἰκίαν του, εἰς θέσιν ὅπου ὑπῆρχε πρότερον ὁμὰς δένδρων. Πλησιάζει εἰς αὐτὸ ἐκπεπληγμένος καὶ ἔντρομος, ἀναγνωρίζει τὴν οἰκίαν του ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύει· ἵνα δὲ βεβαιωθῇ εἰς τρόπον ἀλάνθαστον περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς διαλύσεως τῆς ὀπτικῆς ἴσως ἐκείνης ἀπάτης, ἐμβάλλει τὸ κλειδίον εἰς τὸ κλεῖθρον. . . . καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ κλεὶς στρέφεται καὶ ἡ θύρα ἀνοίγει. Εἰσελθὼν, βλέπει τὰ πάντα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει πλέον ὅτι τοῦ λοιποῦ εἶνε ἐκτεθειμένος εἰς τὰ τεχνάσματα τῶν μάγων ἢ τῶν Ἀνεραΐδων τοῦ δάσους, αἵτινες εἶχον ἴσως σκοπὸν νὰ κάμουν τὴν ταλαίπωρον κατοικίαν του νὰ ταξειδεύσῃ ὅλον τὸν κόσμον!

* *

ΠΕΡΙ ΦΡΑΓΚ ΜΑΣΣΟΝΩΝ.

(Ἐράνισμα.)

Ἡ πολυθρύλλητος αὕτη καὶ περίεργος ἑταιρία θεωρεῖται ὡς ἡ μυστικωτέρα καὶ ἀρχαιοτέρα πασῶν τῶν τῆς ὑφηλίου ἑταιριῶν, διασωζομένη μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους παντοίων βαθμῶν, ἐπαγγελμάτων, θρησκειῶν καὶ ἐθνῶν συνισταμένη. Πολλὰς ὑπέστη κατὰ διαφόρους καιροὺς περιπετείας, διωκομένη ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων ὡς ὁῆθεν ὑποσκάπτουσα τὰς βάσεις τῶν ἐπικρατουσῶν θρησκειῶν καὶ αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς τάξεως· ἀλλὰ, μ' ὅλας τὰς καταδρομὰς ταύτας, διατηρεῖται ἔτι καὶ νῦν ἀκμάζουσα, καὶ τὸ περίεργον, ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεώς της μέχρι τοῦδε διατηρεῖ σχεδὸν ἀναλλοιώτους τὰς ἀρχὰς αὐτῆς καὶ ἐθιμοταξίας.

Τὸ ὄνομα Φράγκ Μασσόνος σύγκειται ἐκ τῶν λέξεων Franc (ἀδούλωτος, ἐλεύθερος) καὶ Maçon (τέκτων ἢ κτίστης.) Πολλοὶ συνέγραψαν περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς ἑταιρίας ταύτης· κατὰ τὰς βασιμωτάτας δὲ πιθανολογίας, αὕτη ἐπήγασεν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς εἰδωλολατρείας. Ὁ Λενουάρος καὶ ἄλλοι, εὑρίσκοντες ὁμοιότητά τινα μεταξὺ τῶν Μασσονικῶν ἐθιμοταξιῶν καὶ τῶν μυστηρίων τῆς Ἴσιδος καὶ Ἐλευσῖνος, ὑπέλαβον τὴν ἑταιρίαν ταύτην ὡς ἀπαύγασμα τῆς τῶν γυμνοσοφιστῶν φιλοσοφίας. Ἄλλοι δὲ, καίτοι μὴ ἀρνούμενοι τὴν ὁμοιότητα ταύτην, φρονοῦσιν ὅμως ὅτι ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπό τινα ἑταιρίαν ἢ σωματεῖον πρακτικῶν τινῶν τεκτόνων, Διονυσιαστῶν ὀνομαζομένων καὶ σχέσιν ἐχόντων μετὰ τοῦ ἱερατείου διὰ τῆς μυήσεως, καὶ οὕτω διεσπάρη εἰς τὴν Αἴγυπτον, Ἑλλάδα, Μικρὰν Ἀσίαν, Φοινίκην, οἰκοδομοῦσα εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόπους τεμένη λατρείας, κατά τινας τύπους συμβολικοὺς καθιερωμένους. Ἐκ τῆς Τύρου, ὅπου

ἀνήγειρεν ἡ ἑταιρία αὕτη ναὸν εἰς τὸν Ἡρακλέα καὶ εἰς τὴν Ἀστάρτην, θεὰν τῶν Σύρων καὶ Φοινίκων, τὸ σωματεῖον των Διονυσιαστῶν προσεκλήθη εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα οἰκοδομήσῃ καὶ ἐκεῖ κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἐκεῖ δὲ ἐσχηματίσθη ἐντελέστερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Χασιδαῖοι, καὶ αὕτη ἐστὶ κυρίως ἡ ἑταιρία τῶν Φράγκ Μασσόνων, ὁποία ὑπῆρχεν ὅτε μετεβιβάσθη ἐκ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Γαλλίαν, κατὰ τὸν Η' ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα.

Ἕκαστος τῶν Ῥωμαϊκῶν λεγεώνων διετήρει ἓν γυμνάσιον ἀρχιτεκτονικῆς· κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τῆς κατακτήσεως τῆς Ἰουδαίας, τὰ γυμνάσια ταῦτα παρεδέχθησαν τὰ μυστήρια τῶν Χασιδαίων καὶ ἔφερον αὐτὰ εἰς ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν. Ἐκ τῶν λειψάνων τῶν γυμνασίων τούτων ἐσχηματίσθησαν αἱ μεταβατικαὶ ἢ ὁδοιπορικαὶ ἐκεῖναι συνοδίαι τῶν τεκτόνων, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν μεσαιῶνα ᾠκοδόμησαν τὰς ἐκκλησίας καὶ ὅλα τὰ μνημεῖα τῆς Γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἅτινα σώζονται εἰσέτι κατὰ μέγα μέρος ἐφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης. Περὶ τὸν ὄγδοον αἰῶνα μία τῶν συνοδιῶν αὐτῶν μετέβη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐσύστησεν ἐκεῖ τὸ κέντρον της, καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 1700, καθ' ἣν ἐποχὴν παρεδέχθη ἐντὸς αὐτῆς καὶ ἀνθρώπους μὴ κατέχοντας τὴν τέχνην τῶν οἰκοδομῶν· ὅλοι οἱ Λόρδοι καὶ μεγιστᾶνες ἦσαν μέλη τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἣν ἔλαβεν ἰδίως ὑπὸ τὴν προστασίαν του Ἐρρῖκος ὁ ΣΤ', ὅστις κατεγράφη μέλος αὐτῆς καὶ ὡς λέγουσιν ὁ ἴδιος συνέταξε τὴν Μασσονικὴν Κατήχησιν. Ἔκτοτε μετετράπη τὸ σύστημα εἰς ἑταιρίαν, πολιτικὸν σκοπὸν ἔχουσαν, ἥτις καὶ διεσπάρη εἰς τὰ ἐκτός. Τῷ 1725 εἰσήχθη ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τοῦ Λόρδου Δερβέντου Οὐατερσῶνος, ἐκλεχθέντος ἀρχηγοῦ, καὶ μ' ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ ἀπειλὰς τοῦ Παρλαμέντου, ἡ ἑταιρία διεδίδετο καθ' ἑκάστην οὐ μόνον εἰς τοὺς Παρισίους ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς διάφορα ἄλλα τῆς Εὐρώπης μέρη. Ἐκ τῆς ἑταιρίας τῶν Φράγκ Μασσόνων ἀπεπήγασε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐσχάτου αἰῶνος πλησμονὴ ἄλλων μυστικῶν ἑταιριῶν, ὡς ἡ τῶν Τεμενιστῶν (Templiers), ἡ τῶν Πεφωτισμένων (Illumminés), ἡ τῶν Βλεπόντων (Voyants), κτλ. κτλ.

Ἡ ἑταιρία τῶν Φράγκ Μασσόνων ἔχει καταστήματα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζει loges (δωμάτια ἢ λέσχας), διεσπαρμένα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ φανερὰ τὴν σήμερον εἰς τὰ ἐλεύθερα Κράτη κρύφια ὅμως εἰς τὰ δεσποτικά. Τῷ 1742 ὑπῆρχον εἰκοσιδύο μόνον λέσχαι Μασσονικαὶ ἐντὸς τῶν Παρισίων, κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς ἐπαναστάσεως ἠριθμοῦντο ἐπέκεινα τῶν 700 ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῆς ἑταιρίας, τῆς καλουμένης Μεγάλη Ἀνατολὴ (Grande Orient). Τῷ 1822 ἐξεδόθη στατιστικὴ, καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δωματίων ἀνέβαινεν εἰς τρεῖς περίπου χιλιάδας.

Ἡ Φράγκ Μασσονικὴ ἑταιρία περιέχει σήμερον 33 βαθμῶν ἀξιώματα, καὶ ὡς βεβαιοῦσιν ὁ τριακοστὸς τρίτος ἐσυστήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φριδερίκου τοῦ Β'. Σύγκειται δὲ ἐξ ἀνδρῶν ἐλευθέρων, ὑποτεταγμένων εἰς τοὺς νόμους καὶ συνερχομένων εἰς σώματα, κανονισμένα διὰ γενικῶν διατάξεων. Εἰς τὰ μέλη ἐπιβάλλεται γενικὴ ἐχεμύθια, ὁρκιζομένων τῶν μεμυημένων κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς εἰς τὸ τάγμα κατατάξεως αὐτῶν τὸν νενομισμένον ὅρκον. Ἡ Φράγκ Μασσονία καλύπτει τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν σκοπόν της ὑπὸ σύμβολα· καὶ εἰς μὲν τοὺς μαθητὰς (apprentis) λέγει μεταφορικῶς, ὅτι θέλουν συντελέσει πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, καὶ ὅτι ἔργον αὐτῶν θέλει εἶσθαι τὸ νὰ ἰσάζωσι τὰς ἔτι ἀκατεργάστους πέτρας· πρὸς τοὺς συντρόφους (compagnons), ὅτι ἐπεβλήθη αὐτοῖς τὸ νὰ τελειοποιῶσι τὰς κυβικὰς πέτρας διὰ τοῦ κανόνος, διὰ τοῦ διαβήτου, διὰ τοῦ ὀρθογωνίου καὶ διὰ τῆς στάθμης, καὶ νὰ θέσωσιν ἐπὶ κεφαλὴν γωνίας τοὺς λίθους, οὓς ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. Εἰς δὲ τοὺς μαγίστορας (maîtres) μανθάνει πῶς ὁ Ἰράμ Ἀβὶ, ἀρχιτέκτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐθανατώθη προδοθεὶς αἰσχρῶς ὑπὸ τριῶν συντρόφων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἠρνήθη αὔξησιν μισθοῦ, διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι τελειώσει ὁ καιρός των. Ὅλαι δὲ αἱ ῥῆτραι αὗται ὑποκρύπτουσιν ἀλληγορικὰς ἐννοίας, γνωστὰς εἰς μόνον τοὺς μεμυημένους. Φέρει δὲ ἡ ἑταιρία καὶ τὰ ἑξῆς συμβολικὰ ῥητά: In silentio et sperenza fortitudo nostre (ἐν σιωπῇ καὶ ἐλπίδι ἡ ἰσχὺς ἡμῶν)· καὶ Et tenebrœ eam non comprenderunt (καὶ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβε).

Τὴν σήμερον κυρίως οἱ Φράγκ Μασσόνοι δὲν καταδιώκονται πλέον, ὡς τὸ 1561 ὑπὸ τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ, παρεκτὸς εἰς τὴν Ῥωσσίαν, Αὐστρίαν καὶ εἴς τινα μέρη τῆς Ἰταλίας. Διατί δὲ δὲν καταδιώκονται πλέον εἰς τὰ ἄλλα μέρη; διότι αἱ πολιτικαὶ ἰδέαι, τὰς ὁποίας προέθετο ἡ Φράγκ Μασσονία νὰ καταστήσῃ δημοσίας, ἐμβῆκαν εἰς πρᾶξιν κατὰ μέγα μέρος· ἐσκίασε δηλαδὴ τὴν κατάπληξιν, ἣν ἄλλοτε ἐπροξένουν ἐπὶ τῶν λαῶν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ πάπαι, διδάξασα εἰς τοὺς λαοὺς τὰ δικαιώματά των. Ὅθεν τὴν σήμερον τὰ δωμάτια ἢ αἱ λέσχαι τῶν Φράγκ Μασσόνων ἀπέβησαν συνεντευκτήρια ἁπλῶν συνδιαλέξεων φιλανθρωπίας καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης καὶ συναρωγῆς.

Ἰδοὺ ἡ περίληψις τοῦ πανδήμου ὅρκου τῶν Φράγκ Μασσόνων, ὃν ὁρκίζεται ἕκαστον μέλος πρὸ τῆς εἰς τὴν ἑταιρίαν κατατάξεώς του:

« Ὑπόσχομαι καὶ ὁρκίζομαι ἐνώπιόν Σου, μέγιστε Θεὲ, τέκτων τοῦ Σύμπαντος, ὅτι οὐδέποτε θέλω φανερώσει εἴς τινα τῶν βεβήλων τὰ ἀπόκρυφα, μυστήρια, σύμβολα, σημεῖα, λέξεις, διδασκαλίας, δόγματα, τελετὰς καὶ λοιπὰ τῆς ἑταιρίας, ἀλλὰ θέλω τηρήσει αὐστηρὰν σιωπὴν διὰ τοῦ στόματος, διὰ τῆς γραφῆς, διὰ τῶν σημείων τῶν χειρονομιῶν, καὶ ἑνὶ λόγῳ ὑπόσχομαι οὐδέποτε νὰ φανερώσω ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὰ ἀπόκρυφα τῆς ἑταιρίας, ἅτινα ἤθελον μοὶ γίνει γνωστά. Καὶ ταῦτα πάντα ὑπόσχομαι ἐπὶ ποινῇ, ἐν περιπτώσει παραβάσεως, νὰ μοῦ καυτηριάσωσι τὰ χείλη διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου, νὰ μοῦ ἀκρωτηριάσωσι τὰς χεῖρας, νὰ μοῦ ἀποσπάσωσι τὴν γλῶσσαν, καὶ νὰ κρεμάσωσι τὸ σῶμά μου ἓν τινι Φράγκ Μασσόνων λέσχῃ, διαρκούσης ἱεροπραξίας τινὸς, πρὸς αἰωνίαν τῆς πράξεώς μου αἰσχύνην καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων· μετὰ δὲ τὴν ἱεροπραξίαν νὰ καύσωσι τὸ σῶμά μου, τὴν δὲ κόνιν αὐτοῦ νὰ διανείμωσιν εἰς πάσας τὰς λέσχας τῆς ἑταιρίας, ὅπως, ἀφοῦ ἴδωσιν αὐτὴν καὶ τρομάξωσιν ἅπαντες οἱ λοιποὶ συνάδελφοι, διασκορπίσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν ἀέρα, ἵνα τοιούτῳ τρόπῳ διατηρηθῇ φοβερὰ ἡ μνήμη τῆς προδοσίας μου. »

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΟΤΙ ΟΛΟΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΜΕΘΑ ΣΟΦΟΙ. — Τὰ ἑξῆς περίεργα ἀπομνημονεύματα τοῦ περιφήμου Καρδιναλίου Ῥιχελιέως, θεωροῦμεν κάπως ἄξια προσοχῆς· ἀγνοοῦμεν ὅμως καὶ κατὰ πόσον εἰσὶν ὀρθὰ, καὶ ἂν παίζων ἢ σπουδάζων ἔγραψεν αὐτὰ ὁ διαβόητος ὑπουργὸς Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'.

— Καθὼς ὅλοι δὲν εἴμεθα πλούσιοι, οὕτω καὶ ὅλοι γενικῶς δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα σοφοί.

— Καθὼς ἓν σῶμα θὰ ἦτο τέρας, ἐὰν εἶχε πανταχοῦ ὀφθαλμοὺς, οὕτω καὶ πόλις θὰ ἦτο τὸ ἴδιον, ἐὰν πάντες οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν σοφοί.

— Τὰ γράμματα ἐξορίζουσι τὸ ἐμπόριον, τὴν πηγὴν τοῦ πλούτου εἰς τὸ Κράτος, καὶ καταστρέφουσι τὴν γεωργίαν, τὴν μητέρα καὶ τροφὸν τοῦ λαοῦ.

— Τὰ γράμματα πληροῦσι πολλάκις τὰς πόλεις ἀντὶ χρησίμων ἐργατῶν μὲ ῥαδιούργους στρεψοδίκας, ἱκανοὺς μᾶλλον νὰ ἀνατρέψουν παρὰ νὰ ἀναθρέψουν οἰκογενείας, καὶ νὰ ταράξουν τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, παρὰ νὰ ὠφελήσουν εἰς τίποτε τὸ Κράτος.

— Ἐὰν τὰ γράμματα ἐβεβηλοῦντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ ἐβλέπομεν ἀνθρώπους μᾶλλον ἐπιτηδείους νὰ ἐγείρωσιν ἀμφιβολίας παρὰ νὰ τὰς λύωσι, καὶ ἀρμοδιωτέρους νὰ πολεμῶσι παρὰ νὰ ὑπερασπίζωνται τὴν ἀλήθειαν.

ΤΟ ΟΠΙΟΝ. — Τὸ ὄπιον εἶνε χυμός τις προερχόμενος ἐκ τῆς λευκῆς μήκωνος, διὸ καὶ παρὰ Διοσκουρίδῃ λέγεται μηκώνιον· ἡ λέξις ὄπιον γίνεται ἐκ τοῦ ὀπὸς, ὅπερ σημαίνει χυμὸν ἢ χυλόν. Κατὰ τὴν Μυθολογίαν, ἡ Δήμητρα ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὰς ἀρετὰς τοῦ ὀπίου, ὁ δὲ Ὅμηρος ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ἔπη του, καὶ ἀναμφιβόλως τὸ νηπενθὲς, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς ἀναφέρει ὅτι ἀπεκοίμιζον τοὺς πόνους καὶ τὰς θλίψεις τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἦτο ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ὄπιον. Μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν τῆς ἀρχαιότητος ὁ Πολύβιος καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρουσι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐξάγεται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας ὅτι πολὺν χρόνον πρὸ αὐτῶν ἐποίουν χρῆσιν τοῦ ὀπίου οἱ ἀρχαῖοι.

Ὁ τόπος, ὅπου πλειότερον παντὸς ἄλλου εἶνε σήμερον πάγκοινος ἡ χρῆσις τοῦ ὀπίου, ἐστὶν ἀναντιῤῥήτως ἡ Κίνα. Πρὶν πίωσιν ἢ μασσήσωσι τὸ ὄπιον, οἱ κάτοικοι τοῦ Οὐρανίου Κράτους ῥίπτουσιν αὐτὸ ἀνεπεξέργαστον ἐντὸς ζέοντος ὕδατος, καὶ ἐκεῖ ἀποσπώμεναι αἱ ῥητινώδεις αὐτοῦ ὕλαι, παράγουσιν ἄρωμά τι, οὗ τινος ἡ εὐωδία εἶνε ἡδυπαθεστάτη καὶ μεθυστική. Διὰ νὰ τὸ πίωσι δὲ, πληροῦσιν ἐξ αὐτοῦ τὴν χοάνην καπνοσωλῆνος τινὸς, θέτουσιν ἐπ' αὐτοῦ εὐφλόγιστόν τινα ὕλην ἀναμμένην, καὶ ἀφοῦ ῥοφήσῃ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀποναρκωθῇ τετράκις ἢ πεντάκις, κατακλίνεται καὶ ἀμέσως κυριεύεται ὑπὸ ὀνείρων, ἅτινα παρέχουσιν εἰς αὐτὸν εὐαρεστότατα καὶ τερπνὰ αἰσθήματα.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ. — Ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ζήνων ἔζησεν 102 ἔτη, ὁ Δημόκριτος 104, ὁ Πύῤῥων καὶ ὁ Διογένης 90, ὁ Ἱπποκράτης 99, ὁ Πλάτων 82, ὁ Ἰσοκράτης 98 καὶ Γοργίας ὁ διδάσκαλός του 107.

Ἂν ὁ Σωκράτης, ἀποθανὼν εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν, δὲν κατεδικάζετο νὰ πίῃ τὸ κώνειον, καὶ ὁ Ἀρχιμήδης δὲν ἐφονεύετο ὑπὸ Ῥωμαίου στρατιώ-

του εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν, ἀμφότεροι ἤθελον φθάσει ἴσως εἰς τὴν αὐτὴν μακροβιότητα.

Τὸ γῆρας τοῦ Σοφοκλέους, ὅστις ἔδυσε περὶ τὸ 90 ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἀναπολεῖ ἡμῖν τὴν λίαν συγκινητικὴν ἱστορίαν τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ, ὅτε, κατηγορηθεὶς ὡς παλίμπαις, ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ προχείρου χορόν τινα τοῦ ἐξόχου δράματός του Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, διὰ νὰ ἀποδείξῃ εἰς τοὺς δικαστὰς ὅτι, καίτοι προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, εἶχεν ὅμως τὸ πνεῦμα ζωηρὸν καὶ ἐνεργόν.

Τὸ ἔξοχον πνεῦμα τοῦ Πινδάρου διετήρησε τὸ ὕψος του μέχρι τοῦ 84 ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὁ δὲ Σιμωνίδης, φθάσας εἰς τὸ 90 ἔτος, ἔμεινεν ὁ κύριος τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως ἄνευ ἀντιπάλου.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐπίσης ἱστορία πλεῖστα ὅσα μακροβιότητος παραδείγματα παρέχει ἡμῖν. Σήμερον δὲ ὡς ἐκ τῶν καταχρήσεων, εἰς ἃς καθυποβάλλουσιν ἡμᾶς αἱ κακαὶ ἕξεις ἢ ὁ συρμός, τοιαύτη μακροβιότης θεωρεῖται πρᾶγμα, ἂν ὄχι σπάνιον, τοὐλάχιστον περιζήτητον.

ΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΕΡΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ. — Ὑπελόγισαν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς 400,000 διάφορα εἴδη φυτῶν καὶ 400,000 εἴδη ποικίλων ἐντόμων. Ὁ θαλάσσιος κόσμος εἶνε ἔτι πλουσιώτερος· ὁ ἀριθμὸς τῶν πολυπόδων εἶνε ἀξιοπεριεργότερος τοῦ τῶν ἐντόμων, καὶ τὰ ὑγροδίαιτα ζωύφια εἰσὶν ἀπειράριθμα.

Ἐν Ἀσίᾳ ἀριθμοῦσιν 445 διαφόρους διαλέκτους, ἐν Εὐρώπῃ 55, ἐν Ἀφρικῇ 115, ἐν Ὠκεανίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ 422.

Ἡ τῶν Ἰνδῶν μυθολογία ἀριθμεῖ ὑπὲρ τὰ 560 ἑκατομμύρια θεοτήτων.

Κατὰ τὸν μέσον ὅρον, ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνδρὸς ζυγίζει 5 1)2 λίτρας, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς 2 λίτρας καὶ 2)3.

Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὁ σφυγμὸς ἔχει 180 παλμοὺς εἰς ἕκαστον λεπτόν, κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν 80, καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ὡρίμου ἡλικίας 60.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ μεσαία θερμότης τοῦ αἵματος εἶνε 92 βαθμῶν, εἰς τὸ πρόβατον 102 καὶ εἰς τὴν νῆσσαν 107.

Τὸ αἷμα 42 ἀνθρώπων δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀρκετὸν σίδηρον, ὥστε νὰ κατασκευασθῇ ὑννίον ἀρότρου, βάρους 24 λιτρῶν.

Μία μόνη μυῖα, ἐξ ἐκείνων αἵτινες πολιορκοῦσι τὰς κατοικίας ἡμῶν, γεννᾷ καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους 50 ἑκατομμύρια ὠῶν.

Ἡ διάρκεια τοῦ βίου τῶν ἐλεφάντων εἶνε ἀπὸ 200—400 ἔτη, ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ 60—100, ἐνίοτε δὲ καὶ περισσότερον, κατ' ἐξαίρεσιν.

Μία βασίλισσα τῶν μελισσῶν δύναται νὰ παρέξῃ ἑκάστην ἡμέραν ἐν διαστήματι δύο μηνῶν 200 ὠά, ἅτινα ἐκκολάπτονται εἰς διάστημα τριῶν ἡμερῶν.

Τὸ ἔδαφος τῆς Μεγάλης Βρεττανίας παράγει ἕκαστον ἔτος 54,500,000 τόνους γαιανθράκων.

Μία φωλεὰ σφηκὸς περιέχει συνήθως ἀπὸ 15—16,000 κυττάρους.

Ἑκάστη λίτρα κοχενίλλης (κρεμεζίου) περιέχει 70,000 ἐψημένων ἐντόμων.

Ὁ ἰχθὺς κυπρῖνος (σαζάνι) καὶ ἡ πέρκη γεννῶσιν ἕκαστον ἔτος ἀπὸ 50—200,000 ὠῶν.

Ἡ ἀφύη (σαρδέλλα) ἀπὸ 20—50,000· ὁ σκόμβρος ἀπὸ 400—500,000· ὁ ἀντακαῖος (μουροῦνα) ἀπὸ 2—5 ἑκατομμύρια, καὶ ὁ ἀτακεὺς (σαλομὸς) ἀπὸ 8—10 ἑκατομμύρια.

ΣΚΕΥΗ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ. — Ὁ θαυμάσιος ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, τὸ μεγαλούργημα τοῦτο τῆς εὐσεβείας καὶ μεγαλειότητος τῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, κινεῖ πραγματικῶς εἰς ἔκπληξιν τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτὸν θεατὴν ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν κιόνων του, τῶν ἐξ ἰάσπου, πορφυρίτου, πρασίνου καὶ ἄλλων ποικίλων ἀρχαίων λίθων, τοῦ πλουσίου μωσαϊκοῦ καὶ τῶν χρυσωμάτων του, τῶν λαμπροτάτων μαρμαρίνων κιγκλίδων καὶ τῶν λοιπῶν θαυμασίων ὀρθομαρμαρώσεων, ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται κατὰ μέγα μέρος ἡ στρῶσις τῶν τοίχων. Ἀνάλογος δὲ τῇ πλουσιότητι ταύτῃ τῆς οἰκοδομῆς ἦτο καὶ ἡ ἐσωτερικὴ σκευασία. Κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν ὑπῆρχον αὐτοῦ ὀγδοήκοντα Εὐαγγέλια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐζύγιζε δύο στατῆρας (καντάρια), ὡς ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων καὶ ἄλλων δι' ὧν ἐκαλύπτοντο· προσέτι ἓξ χιλιάδες μανουάλια καὶ ἑπτὰ πελώριοι σταυροί. Τοσοῦτοι δὲ πολυέλαιοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ θόλου, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔπλεεν εἰς ὠκεανὸν φωτός.

Παραλείποντες δὲ τὸν ἄλλον ἐσωτερικὸν κόσμον τοῦ ναοῦ, ἀναφέρομεν τὴν περίφημον ἐκείνην Τράπεζαν, περὶ τῆς λαμπρότητος τῆς ὁποίας ἀναφέρων ὁ Κεδρηνός, λέγει ὅτι περιεῖχεν « ὅσα τε γῆ φέρει, καὶ θάλασσα, καὶ πᾶς ὁ κόσμος. » Διότι ὁ Αὐτοκράτωρ, θελήσας νὰ γίνῃ ἡ Ἁγία Τράπεζα καὶ τοῦ χρυσοῦ τιμιωτέρα, διέταξε νὰ ἀναμίξωσι μαργαρίτας, ἀδάμαντας, χρυσόν, ἄργυρον, καὶ λοιπὰ πολύτιμα 72 εἰδῶν μέταλλα, καὶ ἐκ τοῦ μίγματος ὅλων τούτων νὰ κατασκευασθῇ ἡ ἀμίμητος καὶ μοναδικὴ ἐκείνη Τράπεζα, ἐφάμιλλος τῆς λοιπῆς καλλονῆς τοῦ ναοῦ.

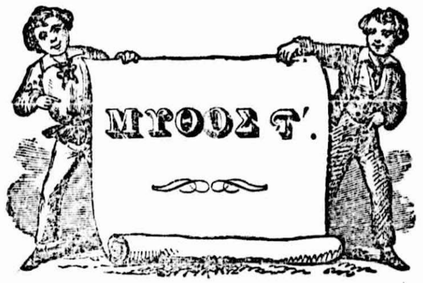

ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΑΧΝΗ.

Ἀετὸς ὁ ὑψιπέτης, τὰ ἐλαστικὰ πτερά του
συγκινήσας, ὑπεράνω πέταξε τῶν Καυκασίων,
κ' ὑπερβὰς τὴν ἀνωτάτην κορυφὴν τοῦ ὄρους τούτου,
ἐπὶ κέδρου γηραλέας ἔστησε τὸ πέταμά του.

Ὅλον δὲ ὁμοῦ τὸν κόσμον εἰς ἓν βλέμμα του συνάψας,
ὑποκάτω τῶν ποδῶν του θεωρεῖ ὑπερηφάνως
ποταμοὺς, χειμάῤῥους, λίμνας, πεδιάδας καὶ θαλάσσας,
ὄρη, πόλεις, πτηνὰ, ζῶα, φυτὰ, δάση καὶ ἐρήμους.

Ἀνεκφράστου χαρᾶς πλήρης πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐμβλέπει,
κ' εἰς τὸν Δία ἀπευθύνει ζωηρὰς εὐχαριστίας:
" Ὅταν μ' ἔπλασες, Ζεῦ πάτερ, εἰς τὸν κόσμον ἀπεδείχθη
" ἐναργῶς ἡ τελειότης τῆς μεγάλης Σου σοφίας!

" Ἄλλος τίς τὴν φωλεάν του ἐδῶ δύναται νὰ στήσῃ,
" καὶ πλησίον τοῦ Ὀλύμπου ὡς ἐγὼ νὰ κατοικήσῃ;
" ἐναέριος μονάρχης, τὸ βασιλικόν μου κράτος
" εἰς τὸ ἄπειρον ἐκτείνω τοῦ παντὸς καὶ μέγα χάος! ,,

Ἀλλ' Ἀράχνη τις τὸν λόγον διακόπτει αἰφνιδίως·
" Μόνος εἶσ' ἐδῶ νομίζεις καὶ ἐπαίρεσαι, καυχᾶσαι;
" μάθε ὅτ' ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὸν ἴδιον τὸν κλῶνα
" κατοικῶ κ' ἐγὼ καὶ θέλω κατοικήσει αἰωνίως. ,,

Ἀληθῶς δ' ἐκεῖ πλησίον ἐπὶ τοῦ ἰδίου δένδρου
ἐνεφώλευεν Ἀράχνη εἰς τοῦ κλώνου τὴν γωνίαν.
" Πῶς κατήντησες νὰ φθάσῃς εἰς τοσοῦτον μέγα ὕψος;
ἐρωτᾷ ὁ ὑψιπέτης Ἀετὸς μὲ ἀπορίαν.

" Σὺ, ζωύφιον, ἰσχύος στερημένον καὶ πτερύγων,
" ἕρπον βέβαια ἀνέβης καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον
" ἔφθασες ἐνταῦθα, ὅπου καὶ ὁ Γὺψ σπανίως φθάνει. ,,
— " Ἀετέ μου, ἀπατᾶσαι, ἐπανέλαβ' ἡ Ἀράχνη·

" Ἂν μονάχη ἐπεχείρουν ν' ἀναβῶ αὐτὸ τὸ ὕψος,
" μυριάδες ἐτῶν ἴσως μ' ἐχρειάζοντο πρὸς τοῦτο·
" ἐπὶ τῆς μακρᾶς οὐρᾶς σου ἐνῷ χθὲς περιεπάτεις
" σὲ ἐλάνθασα μὲ τρόπον κ' ἐκολλήθην δι' ἀπάτης·

" καὶ τὰ ὕψη τῶν αἰθέρων διασχίσασα μαζή σου,
" ἐδῶ ἔφθασα καὶ τώρα εἶμ' ἰσόβαθμος μ' ἐσένα,
" κ' εἰς τὴν φωλεάν μου ζῶσα 'ς τὸ ἑξῆς δὲν ἔχω χρείαν
" τῆς δικῆς σου προστασίας, οὔτε κἂν ψηφῶ κανένα.

" Λοιπὸν παῦσε ὡς ἐκ τούτου νὰ νομίζεσαι μονάρχης,
" ἐπειδὴ, καθὼς τὸ βλέπεις, ἐπὶ τοῦ ἰδίου δένδρου
" κατοικῶ κ' ἐγὼ ἐπίσης, καὶ δὲν δύνασαι νὰ ἄρχῃς,
" τὸ ἰσόβαθμόν μου κράτος ἐὰν δὲ ἀναγνωρίσῃς. ,,

Ταῦτα ἔλεγε μὲ θάρσος ἡ πτωχαλαζὼν Ἀράχνη.
Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὄρους αἴφνης ὁ σκληρὸς βορρᾶς συρίζει,
λαλαψ τρομερὰ ἀστράπτει, καὶ φρικτὴ ἀνεμοζάλη
εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους μετὰ λίθων τὴν κρημνίζει.

Ἱερεύς τις, ζῶν ἔν τινι μοναστηρίῳ, ἐπειδὴ ἦτο υἱὸς ἁλιέως, ἥπλωνε καθ' ἑκάστην δίκτυόν τι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ δωματίου του, διὰ νὰ ἐνθυμῆται τὴν καταγωγήν του. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἡγουμένου, διεδέχθη αὐτὸν ἕνεκα τῆς φαινομένης ταύτης ταπεινοφροσύνης του. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀδελφοὶ, μὴ βλέποντες πλέον τὸ δίκτυον, τὸν ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίθη ὅτι, ἀφοῦ ἔπαυσε τὸ ψάρι, δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην δικτύου.

Ἠρώτησαν εὐήθη τινὰ, ἐπανελθόντα ἐκ τοῦ θεάτρου, ποῖον δρᾶμα εἶχον παραστήσει· « Ὅταν ὑπῆγα εἰς τὸ θέατρον, ἀπήντησεν οὗτος, τόσον πολὺ ἔβρεχεν, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀναγνώσω τὸ τοιχοκολλημένον πρόγραμμα. »

Γασκόνος τις, εἰσελθὼν ἔν τινι καφενείῳ καὶ πλησιάσας γέροντα καθήμενον καὶ ἀναγινώσκοντα ἐφημερίδα, τῷ ἐζήτησε χαμηλοφώνως δάνειον δέκα φράγκων. — « Πλὴν δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίζω, Κύριε, ἀπήντησεν ὁ γέρων. — Ἴσα ἴσα διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ἀποτείνομαι πρὸς ὑμᾶς, διότι ὅσοι ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ μὲ γνωρίζουν οὔτε λεπτὸν θέλουν νὰ μὲ δανείσωσιν. »

Ἐπήνουν εἴς τινα χωρικὸν τὰ πλούτη τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. « Στοιχηματίζω, ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι δὲν ἔχει τόσον ὡραίας ἀγελάδας καθὼς τὰς ἰδικάς μου. »

Τοκογλύφος τις ἔπνεε τὰ λοίσθια· ὅτε δὲ, ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς, τῷ ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρα ἀργυροῦν σταυρόν, « Εἶνε πολὺ ἐλαφρὸς, ἔκραξεν· ἀδύνατον νὰ δανείσω πλειότερον τῶν πεντήκοντα φράγκων μὲ αὐτὸ τὸ ἐνέχυρον. »

Ἱεροκήρυξ τις, διδάσκων ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, παρίστα τὰς βασάνους τῆς κολάσεως ἀφορήτους ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους. Μετὰ τὴν διδαχὴν, εἷς τῶν ἀκροατῶν τὸν ἠρώτη-

σε, διατί εἶπεν ὅτι εἰς τὴν κόλασιν εἶνε ψῦχος, ἐνῷ ὅλοι οἱ θεολόγοι ἐκ συμφώνου ὑποστηρίζουσιν ὅτι οἱ κολασμένοι καταβασανίζονται εἰς αἰωνίας φλόγας; — « Διότι, ἀπήντησεν ὁ ἱεροκήρυξ, ἐὰν ἤκουον ὅτι εἰς τὸν ᾅδην εἶνε ζέστη ἐνῷ ἐδῶ χιονίζει, προθύμως θὰ ἐκολάζοντο ὅλοι διὰ νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ κάτω νὰ θερμανθῶσιν. »

Ἰατρός τις, ἔχων ἵππον ὅστις ἠσθένησε, προσεκάλεσε τὸν πεταλωτὴν, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐθεράπευσε. « Φίλε μου, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, τί σὲ χρεωστῶ; — Ἀ! τίποτε, Κύριε· ἀπήντησεν ὁ εὐγενὴς κτηνιατρὸς, δὲν λαμβάνομεν χρήματα ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μας. »

Ἰατρὸς καὶ δικηγόρος, φιλονεικοῦντες περὶ προεδρίας, ἀπεφάσισαν νὰ ἀφήσωσι τὴν ἐκλογὴν εἰς ἕνα φιλόσοφον φίλον των· οὗτος δὲ ἔδωκε τὴν προτίμησιν εἰς τὸν δικηγόρον, λέγων· « Ὁ κλέπτης πρέπει νὰ πηγαίνῃ ἐμπρὸς, καὶ ὁ δήμιος νὰ τὸν ἀκολουθῇ. »

Γασκόνος τις, εὑρισκόμενός ποτε εἰς τὸ θέατρον πλησίον μειρακίου λεπτοῦ καὶ ἀδυνάτου ἀλλ' ἀρκετὰ φιλονείκου, τῷ εἶπε· « Σὲ συμβουλεύω νὰ σιωπήσῃς, διότι ἀλλέως θὰ σὲ χώσω μέσα εἰς δύο κομμάτια βουτυρωμένου ψωμίου, καὶ θὰ σὲ κάμω μίαν βουκιάν! »

Δικηγόρος τις ἐν πλήρει συναναστροφῇ ἠρώτησεν ἱερέα, ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ὄνου καὶ ἱερέως. « Δὲν γνωρίζω, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μετὰ βραχεῖαν σιωπήν. — Νὰ σὲ τὸ εἴπω ἐγὼ, προσέθηκεν ὁ δικηγόρος· ὁ ὄνος φέρει εἰς τὴν ῥάχιν τὸν σταυρὸν, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς τὸν φέρει εἰς τὸ στῆθος. » Ταῦτα δὲ λέγων ἤρχισε νὰ γελᾷ μόνος, διότι οἱ ἄλλοι δὲν τὸν εἶχον μιμηθῆ. Ὀλίγη ὥρα παρῆλθε, καὶ ὁ ἱερεὺς ἠρώτησεν αὐτὸν, « Καὶ σὺ, Κύριε, γνωρίζεις ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ὄνου καὶ δικηγόρου; — Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ δικηγόρος. — Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον! » (*) εἶπεν ὁ ἱερεύς. Τὴν φορὰν ταύτην ὅλοι ἐγέλασαν, ἐκτὸς τοῦ ἰταμοῦ δικηγόρου.

(*) Ἐπεξηγοῦμεν ἐνταῦθα τὴν λεπτότητα τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἱερέως, χάριν τῶν μὴ ἐμβαθυνάντων εἰς αὐτὴν ἀναγνωστῶν μας. Ἐπειδὴ ὁ δικηγόρος, εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἱερέως, ἂν ἐγνώριζε ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ὄνου καὶ δικηγόρου, ἀπήντησεν ὅ χι. — Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον, προσέθηκεν ὁ εὐφυὴς ἱερεύς· τουτέστιν, ὄνος καὶ δικηγόρος εἶνε τὸ αὐτὸ, καὶ ὡς σὺ λέγεις οὐδεμία ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν διαφορά.

Ἀγαπήσας τις ποτὲ νεάνιδα, ἠθέλησε νὰ τὴν νυμφευθῇ· ἦλθε δὲ νὰ ζητήσῃ τὴν περὶ τούτου γνώμην ἑνὸς ἐκ τῶν φίλων του, ὅστις τῷ εἶπε· « Σκέψου καλῶς· κάμνεις θυσίαν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δὲν ἤθελα κάμει ποτέ. Ἔχεις τετρακοσίας χιλιάδας φράγκων· ἄλλοι, ἀντὶ νὰ χάσουν τόσην ποσότητα διὰ μίαν γυναῖκα, ἤθελον δώσει τετρακοσίας χιλιάδας γυναῖκας διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσωσιν. »

Ἐνῷ ὁ Καῖσαρ ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν Ἀφρικὴν, προσκόψας ἐκ συμπτώσεως, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς παραλίας· διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ δὲ ἡ πτῶσίς του ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ὡς κακὸς οἰωνὸς, ἀνέκραξεν ἐν τῷ ἅμα· « Γῆ τῆς Ἀφρικῆς, σὲ κρατῶ τέλος πάντων! »

Χωρικός τις, πρώτην ἤδη φορὰν εἰσερχόμενος εἰς Παρισίους, περιειργάζετο μὲ κεχηνὸς στόμα τὰ περὶ αὐτὸν περίεργα, καὶ ἀνεγίνωσκεν ἁπάσας τὰς ἐπὶ τῶν καταστημάτων ἀνηρτημένας ἐπιγραφὰς καὶ τὰ διάφορα τεχνόσημα. Σταθεὶς αἴφνης ἐνώπιον καταστήματος κολλυβιστοῦ καὶ μὴ βλέπων οὐδεμίαν ἐπιγραφὴν, εἰσῆλθε καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κολλυβιστὴν, ὅστις ἦν μόνος ἐν τῷ καταστήματι, « Τί πωλεῖτε ἐδῶ; » ἠρώτησεν. Ὁ κολλυβιστὴς, ἐπιθυμῶν νὰ ἐμπαίξῃ τὸν ἁπλοϊκὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ἀπήντησε « Πωλοῦμεν κεφαλὰς ὄνου. — Φαίνεται, ὑπέλαβεν ὁ χωρικὸς εὐστόχως, μεγάλην πώλησιν κάμνετε, διότι βλέπω ὅτι μία μόνη κεφαλὴ μένει εἰς τὸ κατάστημά σας. »

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΡΩΣ. (*)

Εἰς ἀνθισμένον ἂς λαλῇ
ὁ κύκνος περιγιάλι,
τὸ πλέον συμπαθὲς πουλὶ
μὲ τὴν φωνήν σου ψάλλει.

Τῶν ἄστρων ὁ ὑγρὸς σπινθὴρ
ἂς λάμπ' ἢ ἂς ἐκπνέῃ,
ὁ πλέον φωτεινὸς ἀστὴρ
'ς τὰ δυό σου 'μάτια καίει.

Μὲ στέμμ' ἂν θέλῃ δροσερὸν
τὸ ἔαρ ἂς προβάλῃ,
ἓν ἄνθος πλέον δροσερὸν
εἰς τὴν ψυχήν σου θάλλει.

Τὸ ᾆσμ' αὐτὸ τῆς ἐξοχῆς,
ἡ λάμψις τοῦ ἀστέρος,
τὸ ἄνθος, κόρη, τῆς ψυχῆς
καλοῦντ' ἐξίσου ἔρως.

Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

(*) Τὸ χαρίεν τοῦτο καὶ ἀφελέστατον ἀσμάτιον εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ καλλίχρωμα καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ποιήσεως ἄρωμα ἀποστάζοντα ἄνθη τῆς ποιητικῆς ἀνθιδέσμης τοῦ ἀξίου τέκνου τῶν Μουσῶν Κ. Γ. Παράσχου, μετεφράσθη δὲ λίαν ἐπιτυχῶς ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΑΙΝΙΓΜΑ.

3.

Οἱ κάτοικοί μου ἔμποροι καὶ πάροικοι εἰσί·
τὸ πρῶτόν μου τὸ ἥμισυ, ὦ φίλε, εἶσαι Σύ.

τοῦ Βίκτορος Οὔγου. Παραθέτομεν ἐνταῦθα τοὺς Γαλλικοὺς στίχους διὰ τοὺς εἰδότας τὴν γλῶσσαν ταύτην ἀναγνώστας ἡμῶν, ὅπως διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς θυμάσωσι τὴν τέχνην τῆς ἀπομιμήσεως.

A quoi bon entendre
les oiseaux des bois?
l' oiseau le plus tendre
chante dans ta voix.

Que Dieu montre ou voile
les astres des cieux!
la plus pure étoile
brille dans tes yeux.

Qu' Avril renouvelle
le jardin en fleur!
la fleur la plus belle
fleurit dans ton cœur.

Cet oiseau de flamme,
cet astre du jour,
cette fleur de l'âme
s'appelle l'amour.

Τολμῶμεν νὰ συμβουλεύσωμεν τοὺς νέους ἡμῶν ποιητὰς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πάντοτε νὰ ἐκτελῶσιν, εἰ δυνατὸν, τὰς ἀπομιμήσεις ἢ μεταφράσεις των. Σ. Ε.

ΑΥΣΙΣ
ΤΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 1 ΚΑΙ 2 ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ.

Νικη-φόρος — Κρ-τός.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.
(Πρωτότυπον).

Ε'.

Ἡ ἕλξις πρωτίστη αἰτία τῆς ἰσορροπίας τοῦ σύμπαντος.

« Σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ Σὺ ἐθεμελίωσας.»
Ψαλμ. Η'. 5.
« Οὐ κλιθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. »
Ψαλμ. ΡΓ'. 6.

ΠΡΙΝ ἢ προβῶμεν εἰς τὴν λεπτομερῆ ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν τῶν ἐντὸς τοῦ χάους κινουμένων ἀστέρων, ἀνάγκη νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ὑποστηρίζονται τὰ ἀπειράριθμα ταῦτα φωτοβόλα σώματα τῶν οὐρανῶν, μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἐξαιρουμένου, καὶ ποία εἶνε ἡ θαυμασία ἐκείνη δύναμις, ἡ συνέχουσα τοὺς ἀστέρας καὶ ἐμποδίζουσα αὐτοὺς τοῦ νὰ πέσωσιν ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Νόμος γενικὸς εἰς τὴν φύσιν εἶνε πᾶν μόριον ὕλης νὰ ἕλκῃ τὸ ἕτερον· σῶμα, συγκείμενον ἐξ ἑκατὸν μορίων, θὰ ἑλκύσῃ σῶμα, συγκείμενον ἐκ δέκα, μετὰ δεκάκις περισσοτέρας δυνάμεως παρ' ὅσον θὰ ἑλκυσθῇ ὑπ' ἐκείνου· ἕλκονται δὲ τὰ σώματα δραστηριώτερον, καθ' ὅσον κεῖνται ἐγγύτερον. Ἀπεδείχθη ὅτι εἰς τὴν φύσιν οὐδὲν πίπτει, ἀλλ' ὅλα τὰ σώματα τείνουσι πρὸς τὴν ἀνωτέραν ἕλξιν· εἰς τρόπον ὥστε σῶμα, ὅπερ νομίζομεν ὅτι πίπτει, δὲν εἶνε ἄλλο εἰμὴ σῶμα, ἑλκυόμενον ὑπ' ἄλλου σώματος ὀγκωδεστέρου ἐκείνου. Ἡ ἕλξις λοιπὸν εἶνε μία τῶν ἰδιοτήτων τῆς ὕλης, ὡς ἡ ἔκτασις, τὸ ἀδιαχώριστον, κτλ. ἄνευ δὲ αὐτῆς, ἀδύνατον ἦτο νὰ διατηρηθῇ οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸ σύμπαν. Ἡ ἕλξις εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ὁ νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου· πάντα δὲ τὰ σώματα ἀνθέλκονται ἀμοιβαίως ἀναλόγως τοῦ ὄγκου καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν· ὁ Ἥλιος π.χ. ἕλκει τὴν Γῆν καὶ ὅλην τὴν ὁμάδα τῶν περὶ αὐτὸν κινουμένων πλανητῶν, διότι εἶνε ὀγκωδέστερος οὐ μόνον ἑκάστου ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων ὁμοῦ λαμβανομένων. Ἴσως ἕτερον σῶμα πελωρίου διαστάσεως καὶ τεραστίου μεγέθους, (ἡ Ἀλκυόνη, λόγου χάριν,) ἕλκει καὶ τὸν ἡμέτερον ἥλιον, ὅστις κινεῖται πιθανῶς περὶ αὐτὸ μὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, μεθ' ἧς ἡ Σελήνη κινεῖται περὶ τὴν Γῆν μας, ἐνῷ ἡ Γῆ στρέφεται ταυτοχρόνως περὶ τὸν Ἥλιον.

Ἀλλ' ἐνταῦθα ἀναφύεται τὸ ζήτημα, πῶς οἱ πλανῆται δὲν πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, ἀφοῦ οὗτος, καθὸ σῶμα μεγαλήτερον, σύρει πρὸς ἑαυτὸν

πάντα τὰ λοιπὰ σώματα δυνάμει τῆς ἕλξεώς του. Πειρώμεθα νὰ δώσωμεν λόγον καὶ τοῦ φαινομένου τούτου, καίτοι ἀμφιβάλλοντες ἂν θὰ γίνωμεν ἐντελῶς καταληπτοί. Ὁσάκις ἓν σῶμα στρέφεται μετὰ ταχύτητος, τὰ μόρια ἅτινα συνιστῶσιν αὐτὸ τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἀπομακρύνωνται τοῦ κέντρου αὐτοῦ, καθ' ἕτερον νόμον φυσικόν, ὅστις καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων κεντρόφυξ δύναμις. Ἡ δύναμις αὕτη εἶνε ἡ ἀντιπαλαίουσα, οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τῆς ἕλξεως, ἥτις, πολεμουμένη ὑπ' αὐ τῆς, παράγει τὴν ἰσορροπίαν ἐκείνην, ἣν οὐδὲν δύναται νὰ ἀλλοιώσῃ καὶ ἥτις θὰ διαμένῃ αἰωνίως, καθὼς πᾶσαι αἱ ἰδιότητες τῆς φύσεως. Πολλὰ πειράματα δύνανται νὰ μᾶς ἐξηγήσωσι τὸ φαινόμενον τοῦτο. Ἐὰν θέσωμεν ἐπὶ στρόφιγγος ἢ ἄξονος τροχὸν ἢ τράπεζαν στρογγύλην ἢ ἁπλῶς πινάκιον, ῥίψωμεν δὲ ἐπ' αὐτοῦ ὕδωρ ἢ ἄμμον ἢ οἱονδήποτε ἄλλο σῶμα, καὶ περιστρέψωμεν τὴν τράπεζαν ἢ τὸ πινάκιον μετά τινος ταχύτητος, θέλομεν ἴδει εὐθὺς ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ ἢ ἐκείνην τὴν ἄμμον νὰ περισυναχθῇ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου, τοῦ σχηματισθέντος ὑπὸ τῆς τραπέζης ἢ τοῦ πινακίου, καὶ ἔπειτα νὰ ῥιφθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μακρὰν τοῦ κύκλου, κατ' ἀναλογίαν τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ταχύτητος τῆς περιστροφῆς.

Τὰ αὐτὰ πειράματα δύνανται νὰ λύσωσι τὸ ἀκατάληπτον διὰ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ζήτημα, (καὶ μάλιστα διὰ τοὺς ἁπλουστέρους), πῶς εἶνε δυνατὸν ἡ σφαῖρά μας, κρεμαμένη εἰς τὸ κενὸν ὡς ἀερόστατον, νὰ περιστρέφηται περὶ τὸν Ἥλιον χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ αἰσθανώμεθα μικράν τινα δόνησιν, ἢ καὶ νὰ πίπτωσι τὰ ἐπ' αὐτῆς ἱστάμενα σώματα. Ἐκτὸς τοῦ ἰσχυροῦ λόγου τῆς ἕλξεως, καθ' ἣν πᾶν σῶμα πίπτον τείνει πάντοτε πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς, (διότι τὸ κέντρον σφαίρας τινὸς εἶνε τὸ μέρος τὸ παριστῶν πρὸς ἕτερόν τι ἀντικείμενον τὸ ἄθροισμα τῶν πολυαριθμοτέρων ἡλιακῶν ἀκτίνων), δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν περὶ τοῦ σκανδαλώδους καὶ τὴν πίστιν τῶν ἁπλουστέρων κλονίζοντος φαινομένου τούτου τῆς μὴ πτώσεως τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς πραγμάτων κατὰ τὴν περὶ τὸν ἥλιον περιστροφήν της, ἐπαναλαμβάνοντες τὸ πείραμα ἐκεῖνο, ὅπερ πολλάκις βλέπομεν ἐκτελούμενον εἰς τὰς πλατείας ὑπὸ τῶν θαυματοποιῶν. Ἐὰν λάβωμεν στεφάνην πίθου καὶ θέσωμεν ἐπ' αὐτῆς ποτήριον πλῆρες ὕδατος, περιστρέψωμεν δὲ τὴν στεφάνην καθέτως καὶ μετὰ μεγίστης ταχύτητος, ἂν καὶ κατὰ πᾶσαν στροφὴν τῆς στεφάνης τὸ ποτήριον εὑρίσκεται μίαν στιγμὴν εἰς θέσιν ὅλως ἀνεστραμμένην, τὸ ἐντος αὐτοῦ ὅμως εὑρισκόμενον ῥευστὸν οὐ μόνον μένει ἠρεμοῦν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ χυθῇ προσκολλᾶται ἐξ ἐναντίας σταθερῶς εἰς τὸ βάθος τοῦ ποτηρίου, διὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ κέντρου τῆς στροφῆς, κατὰ τοὺς νόμους τῆς κεντρόφυγος δυνάμεως· ὥστε οὔτε ῥανὶς ἐξ αὐτοῦ πίπτει.

Εἰς τρόπον ὥστε ἡ μεγίστη ταχύτης, μεθ' ἧς περιστρέφεται ἡ σφαῖρά μας περὶ τὸν Ἥλιον, ἡ κεντρόμολος ἢ ἑλκυστικὴ καὶ κεντρόφυξ δύναμις καὶ ἡ φυσικὴ τάσις παντὸς σώματος πρὸς τὸ κέντρον τῆς βαρύτητός του, εἰσὶ τὰ μόνα αἴτια τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκατανοήτου ταύτης καὶ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν ἐκπληττούσης ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος. Ἄνευ τῶν δύο τούτων κεκρυμμένων δυνάμεων ἀδύνατον ἦτο νὰ διατηρηθῇ ἡ θαυμασία αὕτη ἰσορροπία, ἥτις, παρατηρηθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ περιωνύμου Νεύτωνος, ἀπεδείχθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀστρονόμων καταφανέστατα ἐνεργοῦσα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀπωτέρω κείμενα οὐράνια σώματα παντὸς μεγέθους ἄνευ ἐξαιρέσεως. Αἱ δυνάμεις λοιπὸν αὗται, ἀντιθέτως ἐνεργοῦσαι, εἰσίν, οὕτως εἰπεῖν, ὁ ἰσχυρὸς καὶ ἀόριστος δεσμός, δι' οὗ αἰωνίως τὰ οὐράνια σώματα διατηροῦσι τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰς κινήσεις των, κατὰ τὴν ἀρχῆθεν ἀπόφασιν τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῶν, ὅστις ὅριον ἔθετο, ὃ οὐ παρελεύσονται.

Ἀξιοσημείωτον δὲ καὶ μάλιστα διδακτικόν, εἰρήσθω ἐνταῦθα ἐν παρόδῳ, εἶνε ὅτι αἱ σπουδαιότεραι ἐργασίαι τῆς φύσεως ἐκτελοῦνται ἐν βαθυτάτῃ καὶ ἀδιαλείπτῳ σιγῇ. Οὔτε πάταγος ἀκούεται, ὁπόταν τὸ μέγα ῥεῦμα τοῦ φωτὸς τοῦ Ἡλίου διαχέεται ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ κόσμου καὶ καταπλημμυρεῖ αὐτὸν φωτός, οὔτε κριγμὸς τῶν ἀξόνων ἢ μυγμὸς τῆς προστριβομένης μηχανῆς παράγεται, ὁπόταν τῆς στερεᾶς γῆς οἱ τροχοὶ ὁδεύωσι καὶ πᾶς πλανήτης καὶ σύστημα πλανητικὸν περιέρχηται τὰς τροχιὰς αὐτοῦ. Ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ χιονώδους καὶ χειμερινοῦ καιροῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀνθήσεως, τῶν ὀπωρῶν καὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ Ἡλίου κατὰ τὸ θέρος, γίνεται τόσον ἠρέμα, ὥστε οὐδεὶς ψόφος ἀκούεται ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης μεταβολῆς. Μόνον δὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς ᾆσμα τοῦ ὠκεανοῦ, ὁ βρόμος τῆς τρικυμίας, ἡ βοὴ τῶν καταῤῥακτῶν καὶ ὁ κεραυνὸς τῆς σκυθρωπῆς καταιγίδος, ἀποτελοῦσι τὴν μουσικὴν τῆς φύσεως καὶ εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ὁ μεγαλοπρεπὴς ὕμνος, ὁ ἐγειρόμενος ἐν μέσῳ τῆς παγκοσμίου σιγῆς πρὸς αἶνον τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐκ τούτων διδασκόμεθα ὅτι ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος τέκτων τοῦ σύμπαντος εἶνε ὁ ἡσυχώτερος πάντων.

Ῥ.

(Ἀκολουθεῖ.)